DRAUGAS

2ND CLASS MAIL

THE LITHUANIAN WORLD–WIDE DAILY

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXIII Kaina 35 c. KETVIRTADIENIS – THURSDAY, RUGSĖJIS – SEPTEMBER 10, 1992 Nr. 177

Sovietų kariuomenė išeis iki 1993 rugpjūčio galo

Trečiadienio žinios iš Lietuvos

Vilnius, rugsėjo 9 d. (Elta) — Lietuva ir Rusija susitarė, kad sovietų kariuomenė iš Lietuvos bus išvesta iki kitų metų rugpjūčio 31 dienos. Rugsėjo 8-ąją Maskvoje įvyko Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio ir Rusijos Federacijos prezidento Boris Jelcin susitikimas.

Kalbėdamas apie dokumentus, kuriuos susitikimo išvakarėse kelias paras derino darbo grupės, Lietuvos derybų su Rusija delegacijos vadovas Česlovas Stankevičius prisipažino, kad Lietuvos pusei nepavyko visuose straipsniuose pasiekti norėtų formuluočių, teko eiti į kompromisus. Pavyzdžiui, iš dokumentų tekstų Rusijos pusės reikalavimu buvo pašalinti žodžiai „okupacija" ir „aneksija", kaip „neatitinkantys dabartinės situacijos". Derybų delegacijos vadovas Č. Stankevičius taip pat pasakė, kad Lietuvos krašto apsaugos ministras „turėjo rimtų kliūčių, kai buvo derinamas Rusijos kariuomenės išvedimo grafikas. Todėl mes paprašėme Rusijos aukščiausiąją politinę vadovybę padaryti kai kurios įtakos kariškiams. O apskritai derybų rezultatai yra tokie, kokių Lietuvai įmanoma buvo pasiekti".

Lietuvos krašto apsaugos ministras Audrius Butkevičius ir Rusijos Federacijos gynybos ministras Pavel Gračev pasirašė Rusijos jurisdikcijoje esančios kariuomenės išvedimo grafiką ir techninių, organizacinių klausimų sprendimo protokolą: Rusija įsipareigojo visus savo karinius dalinius iš Lietuvos teritorijos išvesti iki 1993 m. rugpjūčio 31 dienos, o iš sostinės Vilniaus — iki šių metų lapkričio pabaigos. Pagal šį grafiką, Vilniuje dislokuotos 107-osios divizijos išvedimas turi prasidėti nedelsiant.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas ir Rusijos užsienio reikalų viceministras Vitalij Čurkin pasirašė konsulinę konvenciją.

Svarbiausias dokumentas — tarpvalstybinė sutartis — nebuvo pasirašyta. Šio fakto Lietuvos ir Rusijos pareigūnai nekomentavo. Konferencijos koridoriuose kalbama, jog Boris Jelcin turėjęs pastabų jau iš anksto suderintam dokumento tekstui. Lietuvos ir Rusijos delegacijos toliau dirbs prie sutarties teksto.

Kitas aukščiausiojo lygio Lietuvos-Rusijos susitikimas turėtų įvykti spalio 1-2 dienomis, Vilniuje. Tikimasi, kad tuomet valstybių vadovai galės pasirašyti galutinai suredaguotą tarpvalstybinę sutartį.

Lietuvos įmonės ieško užsienio partnerių

JAV organizacijos International Executive Service Corps ir Lietuvos ekonomikos ministerijos darbuotojai tarėsi, kurioms įmonėms reikia užsienio pagalbos. Ministerijai paraiškas jau pateikė 30 valstybinių įmonių ir akcinių bendrovių. Pirmenybė teikiama farmacijos, linų, odų, medienos ir paslaugų įmonėms ir taip pat įmonėms, norinčioms įsigyti šiuolaikinę, mažai energijos naudojančią technologiją bei įrengimus. JAV organizacija padės kurti bendras įmones, surasti investitorių ir konsultantų, teiks užsienio rinkos analizę.

Lietuvos ekonomikos ministerija įvairioms užsienio firmoms yra pateikusi 62 pramonės įmonių pasiūlymų projektus kurti bendras įmones arba kitaip investuoti kapitalą į Lietuvos pramonės rekonstrukciją.

Kiek Lietuvoje bedarbių?

Lietuvos teritorinėse darbo biržose per rugpjūčio mėnesį įregistruotas 8,851 bedarbis. Pašalpas šiuo metu gauna 5,721. Darbo biržos per rugpjūčio mėnesį įdarbino 2,227 žmones, iš jų — 553 bedarbius. Laisvų darbo vietų yra 4,201, iš jų 3,441 — darbininkams.

Per rugpjūtį sostinėje Vilniuje įregistruota 3,948 bedarbių, iš jų 2,081 moterys. Sunku įsidarbinti aukštąjį ir aukštesnįjį mokslą baigusiems inžinieriams, ekonomistams, pedagogams, humanitarinių mokslų specialistams. Iš Vilniaus darbo biržoje rugpjūčio mėnesį įregistruotų 1,122 laisvų darbo vietų, tarnautojams vietų tik 193. Darbo sostinėje neturi 14% vairuotojų, 9% visuomeninio maitinimo darbuotojų, 21% nekvalifikuotų darbininkų, 7% santechnikų. Vilniuje nesunku gauti darbą statybininkui — 23% laisvų darbo vietų, o bedarbių statybininkų yra tik 1%.

Vysk. Būčio paminėjimas

Lietuvių katalikų mokslo akademija paminėjo vyskupo Pranciškaus Būčio (1872–1951) gimimo 120-ąsias metines. Vilniuje, Šv. Kazimiero bažnyčioje šviesaus atminimo vyskupo garbei buvo aukojamos šv. Mišios, zakristijos salėje — skaitomi pranešimai.

Iškilios asmenybės — vieno iš 1905 metų Vilniaus Didžiojo seimo pirmininkų, Lietuvių katalikų mokslo akademijos steigėjų, buvusio Vytauto Didžiojo universiteto rektoriaus, Teologijos filosofijos fakulteto dekano, marijonų ordino generolo, Rytų apeigų vyskupo, daugelio knygų autoriaus Pranciškaus Būčio gyvenimo ir veiklos kelią nušvietė kunigas Vaclovas Aliulis. Pranešimą apie vyskupo Būčio nuopelnus Lietuvių katalikų mokslo akademijai perskaitė istorikė Aldona Vasiliauskienė. Prisiminimais pasidalijo marijonų provincijolas kunigas Pranas Račiūnas, kalbėjo Jėzuitų provincijolas kunigas Jonas Boruta.

Kaip kalba Klaipėda?

Valstybinė lietuvių kalbos inspekcija domėjosi, kaip Klaipėdos įstaigose tvarkoma raštvedyba, viešieji užrašai, kokios galimybės išmokti lietuvių kalbą. Valstybinės inspekcijos viršininko Donato Smalinsko nuomone, uostamiestyje ne tik nepagerėjo valstybinės kalbos viešojo vartojimo reikalai, bet pastebimas kitų kalbų skverbimasis, ypač prekybos įstaigose.

Klaipėdos įstaigose tam tikras pareigas eis žmonės, būtinai mokantys lietuviškai. Sudaryta atestacinė komisija.

Afrikos Nacionalinio Kongreso nariai klausosi Nelson Mandelos kalbos antradienį King William's Town, Pietų Afrikoje. Jis šaukėsi Ciskei juodųjų krašto vado Oupa Gquozo atstatydinimo, po to kai pastarasis įsakė sušaudyti protestuojančius 24 ANK partijos rėmėjus. Atsakomybė už šiuos nužudymus priskiriama Gquozo valdžiai ir Pietų Afrikos valdžiai. Bet tiek prez. De Klerk, tiek ir balti liberalai priskiria dalį atsakomybės ir ANK partijai už suorganizavimą bereikalingai provokuojančių protestų.

Kongrese tariamasi dėl Š. Amerikos Laisvos prekybos sutarties

Washington, DC, rugsėjo 8 d. —Baltieji rūmai JAV Kongresui pateikė pasirašytos Šiaurės Amerikos Laisvos prekybos sutarties tekstą ir kartu su juo pasiuntė Prekybos ministerę Carla Hills pradėti Kongreso narių įtaigojimo darbą, kad jie priimtų sutartį.

Šią sutartį JAV pasirašė š.m. rugpjūčio 12 d., po 14 mėnesių kietų derybų su Kanada ir Meksika. Igainiui, pagal ją,tarp šių valstybių vyks laisva prekyba, nemuituojant prekių siunčiamų iš vieno krašto į kitą ir panaikinant daugumą apribojimų, ką galima eksportuoti ar importuoti tarp šių kraštų. Prez. George Bush didžiuojasi šia sutartimi, kaip vienu didžiausių pasiekimų savo prezidentavimo kadencijoje.

Bet Kongrese, vos gavus sutarties tekstą, demokratai — tiek propaguojantieji laisvą prekybą, tiek norintieji apsaugoti JAV pramonę nuo užsieniečių — visi ją kritikavo. Anot jų, prez. Bush naudojąs sutartį, kaip kylį padalinti Demokratų partiją rinkiminiais metais ir parodyti, kad gub. Bill Clinton nepajėgia apsispręsti prekybos klausimu.

Gub. Bill Clinton pernai pagyrė vykstančias derybas dėl sutarties, bet po to jau atsisakė pasisakyti nei už, nei prieš, sakydamas, jog negalįs to padaryti, neskaitęs paties jos teksto. Respublikonai jo tokią poziciją pavadino neryžtingumu, pasidavimu spaudimui iš unijų, kurios sako, kad ši sutartis tik padės darbdaviams išsikraustyti į Meksiką, kur jie galės gauti pigesnę darbo jėgą.

Dar lauks su pasisakymais apie sutartį

Gubernatoriaus Bill Clinton informacijos direktorius George Stephanopoulos pranešė, kad prieš komentuodamas sutartį, Bill Cliton ne tik palauks, kol turės progą ją visą pastudijuoti su savo patarėjais, bet ir kol Senato Finansų komisija praves visas keturias numatytas apklausas dėl sutarties. „Mums reikia išklausyti apklausų", jis sakė. Numatoma, kad paskutinė apklausa pasibaigs rugsėjo 24 d.

Senato Finansų komisijoje esantieji senatoriai — tiek demokratai, tiek ir respublikonai, antradienį pradėję studijuoti sutartį, rūpestingai stengėsi nesudaryti vaizdo, jog jie iš anksto vienaip ar kitaip nusistatę. Stovint tik 55 dienas prieš prezidentinius rinkimus ir visuomenei vis labiau susirūpinant ekonominiais klausimais ypač tose vietovėse, kur jau išsikraustė pagrindinės įmonės, palikdamos tūkstančius bedarbių, daugelis politikierių nenori pasisakyti už ar prieš sutartį, kol nepaaiškės stipriau, kurio kandidato linkme suka balsuotojai.

Bijoma, kad neapsaugoti JAV darbai

Tarptautinės prekybos pakomisijos pirmininkas demokratas sen. Max Baucus, kalbėdamas apklausos komisijos sesijoje pareiškė: „Aiškiai matyti, kad kai kurios svarbios apsaugos tebuvo tik atkištinai užsimintos. Nežiūrint daugelio iš mūsų, Kongrese esančiųjų, stipriai argumentuotų patarimų, sutartyje paprasčiausiai nekreipiama pakankamai dėmesio į darbų išsikėlimą ir gamtosaugos klausimus".

Prezidento Bush aukščiausioji prekybos pareigūnė Carla Hills, taip pat kalbėjusi komisijos apklausoje, tvirtino, kad sutartis iš tikrųjų apsaugo aplinką ir sukuria daugiau darbų Amerikoje, negu išvietina ir kad sutartis nebuvo pernelyg greitai pasirašyta. JAV prekybos ministrė Hills taip pat liudijo, kad visi klausimai buvo išspręsti, prieš paskelbiant sutarties pasirašymą ir kad po pasirašymo tebuvo vykdomas tik teisiškas sutarties suformulavimas. Tiek ji, tiek ir respublikonas sen. John C. Danforth nurodė, jog pati Finansų komisija reguliariai priima pataisas (amendmentus), palikdami teisišką suformulavimą padaryti po balsavimo.

Sutarties tekstas dar nebaigtas

Ypač aštrūs buvo komentarai tarp Carla Hills ir Finansų komisijos pirmininko, demokrato sen. Lloyd Bentsen, įtakingiausio senatoriaus prekybos klausimais. Bentsen pareiškė, kad Hills neteisingai apibūdino dėl sutarties formuluočių padarytą darbą ir kad respublikonų puldinėjimai gubernatoriaus Bill Clinton grąsina dabar Kongrese esančiai abiejų partijų koalicinei daugumai, remiančiai Laisvos prekybos sutartį.

Tiek Kongresas, tiek ir B. Clinton dar daug laiko turi, kol reikės dėl sutarties pasisakyti, nes prez. Bush Administracija net ir dabar dar nepateikė galutinės teisiškos sutarties formuluotės, nes apie 40 Carla Hills patarėjų iš privataus sektoriaus vis dar neįteikė savo raportų ir patarimų. Jie vis dar derasi dėl kai kurių teisiškų detalių. Ši versija numatoma oficialiai įteikti Kongresui tik sekančią savaitę, o prez. Bush galėtų ją pasirašyti dar po 90 dienų.

Ateinančių metų pradžioje tas, kuris bus išrinktas prezidentu, turės teisę į Kongresą patvirtinimui pasiųsti įstatymą, nustatantį sutarties teisišką įsigaliojimą. Prezidentas suprojektuos įstatymą, konsultuodamas Kongresą ir Kongresas neturės teisės projekto keisti. Abi Kongreso dalys turės po 90 dienų sudaryti daugumas įstatymo priėmimui paprastos daugumos balsavimu.

Kongresas balsuos ne dėl pačios sutarties, o dėl įstatymų, surištų su sutartimi, dėl kurių ir vyksta visos teisiškos kalbos. Gi pati sutartis neliečia pačių opiausių klausimų, kurie konkrečiai bus definuojami įstatymais, būtent, pvz., lėšų skyrimas perkvalifikuoti darbų netekusius darbininkus, ar valyti pramonės užterštą gamtą.

Konsultacinis seminaras gydytojams

Vilniuje vyksta konsultacinis seminaras gydytojų teisinės atsakomybės problemoms aptarti. Dalyvauja teismų, prokuratūros, Teisingumo, Socialinės apsaugos, Kultūros ir švietimo ministerijų pareigūnai, aukštųjų medicinos mokyklų atstovai, kitų suinteresuotų žinybų darbuotojai.

Specialistai diskutuoja bausmių už profesines medikų klaidas, žalos ligoniams atlyginimo ir kitais klausimais. Vienas iš pasiūlymų — įvesti licencijos reikalavimą visiems medikams.

Trumpos žinios

Rugsėjo 8-ąją Lietuvoje buvo minima Padėkos už Lietuvos laisvę, Švč. M. Marijos gimimo ir Vytauto Didžiojo karūnavimo diena. Visoje Lietuvoje buvo iškeltos valstybinės vėliavos, bažnyčioje buvo aukojamos šv. Mišios, Šiluvoje prasidėjo Didieji atlaidai.

Plungė iškilmingai pažymėjo 200 metų savivaldos sukaktį. Po šv. Mišių Šv. Jono bažnyčioje, kurias aukojo Telšių vyskupas Antanas Vaičius, tikinčiųjų procesija su bažnytinėmis vėliavomis atėjo prie atstatyto paminklo, skirto Lietuvos nepriklausomybės dešimtosioms metinėms, pastatyto 1928-aisiais ir pokario metais sunaikinto. Dabar atnaujintą skulptūrinę kompoziciją pašventino, kalbą pasakė vysk. Antanas Vaičius.

(J.V.)

Užsiregistravusiems Seimo rinkimams pratęsiamas terminas pilietybės įrodymui

Washington, DC, rugsėjo 9 d. — Lietuvos ambasada Washingtone praneša lietuvių visuomenei, kad registracija užsienyje gyvenantiems Lietuvos piliečiams, kurie nori dalyvauti spalio 25 d. Seimo rinkimuose, užsibaigė rugsėjo 8 d. Tie Amerikoje gyvenantys lietuviai, kurie neužsiregistravo iki to laiko, negalės balsuoti Seimo rinkimuose.

Kadangi paskutinėmis dienomis Lietuvos diplomatinėse įstaigose užsiregistuojančių tarpe buvo daug nespėjusių susitvarkyti visų dokumentų, reikalingų Piliečio pažymėjimui gauti, Lietuvos įstaigos tiems asmenims pratęsia terminą Piliečio pažymėjimui įsigyti iki š.m. spalio 1 dienos.

Rinkimams užsiregistravusieji, bet piliečio pažymėjimo neįsigiję asmenys vienai iš Lietuvos diplomatinių įstaigų JAV-ose iki spalio 1 d. (pašto atžyma) turi būti pateikę:

1. Pareiškimą pilietybei atstatyti.
2. Kopijas dokumentų, kurie rodo, kad asmuo iki okupacijos pradžios buvo Lietuvos pilietis. (Jei asmuo gimęs ne Lietuvoje, bet gimdamas kitoje valstybėje neįgijo tos valstybės pilietybės, pateikia kopijas dokumentų, kurie rodo, kad bent vienas iš tėvų buvo Lietuvos pilietis.)
3. Dvi 2.5 x 3.5 colio (inčų) dydžio fotonuotraukas.
4. $20.00 pažymėjimo mokestį.

Asmenys, kurie užsiregistravo Seimo rinkimas, bet iki spalio 1 d. (pašto atžyma) nepateiks visų čia išvardintų dokumentų, bus išbraukti iš rinkėjų sąrašo ir Seimo rinkimuose dalyvauti negalės.

TRUMPAI IŠ VISUR

— **Rusijos** prez. Boris Jelcin išvyks į Japoniją tartis dėl ekonominių sutarčių, bet Japonija atkakliai pirmiau reikalaus Kurilų salų grąžinimo.

— **JAV** Valstybės departamentas pareiškė nepasitenkinimą Libano rinkimų rezultatu, nes per mažai balsuotojų dalyvavo, juos boikotavus krikščionims libaniečiams.

— **Irakas** paskyrė naują ambasadorių prie Jungtinių Tautų — Nizar Hamdoun, turintį ilgą patirtį Washingtone. Dabartinis ambasadorius atsistatydino, prašydamas lengvesnių pareigų. Jis dabar atstovaus Irakui prie JT UNESCO — vaikų švietimo ir šalpos įstaigos.

— **Angolą** valdančioji partija ir buvusio sukilėlių sąjūdžio vadovybė, su kuriais jie kovojo 16 metų, sutiko su trijų, jų rinkimus stebėjusių valstybių (JAV, Rusijos ir Portugalijos) pasiūlymu sudaryti koalicinę vyriausybę.

— **Iraniečiai** privertė du turkų lėktuvus nusileisti Irane, kad nebepažeidinėtų Irano oro erdvės pasienyje.

— **Pietinio Irano** dviejose vietovėse žemės drebėjimai užmušė vieną žmogų ir sugriovė daug namų bei kelių. Stipresnysis rodė 5.6 Richterio skalėje.

Kontrabandininkas Escobar siūlosi pasiduoti

Bogota, Kolumbija, rugsėjo 8 d. — Kolumbijos narkotikų kontrabandininkas Pablo Escobar laikraštyje paskelbtuose pareiškimuose sakosi svarstąs galimybę vėl pasiduoti, bet tik su sąlyga, kad Kolumbijos valdžia garantuotų jo saugumą ir laikytų jį kalėjime jo gimtinėje valstijoje. Jei JAV norėtų jį iš ten suimti, Escobar grąsino, jog JAV įsipareigotų už jį iškeisti savo anksčiau suimtus kontrabandininkus. Escobar'o atstovai dabar derasi su Kolumbijos vyriausiu prokuroru dėl pasidavimo ir kalėjimo sąlygų.

Neperduos Rusijai ambasados

Ryga, Latvija, rugsėjo 4 d. — Latvijos Užsienio reikalų ministerija pranešė Rusijos URM, kad Latvijos aukščiausiosios tarybos prezidiumas nutarė neperduoti Rusijai tarpkario metu buvusios Sovietų Sąjungos ambasados pastato, kuris neseniai buvo remontuotas ir kuriame dabar yra Latvijos Kultūros ministerija. Teks rasti kitą pastatą Rusijos ambasadai, kuri buvo numatyta pradėti veikti š.m. spalio 1 d. Bijoma, kad vis dar neišspręstas Rusijos ambasados klausimas nesukomplikuotų santykių tarp Latvijos ir Rusijos.

KALENDORIUS

Rugsėjo 10 d.: Nikalojus Tolentino, Konstancija, Taugirdas, Dargvilė.

Rugsėjo 11 d.: Protas, Helga, Gintautas, Sungailė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:24, leidžiasi 7:11.

Temperatūra dieną 70 F (21 C), naktį 45 F (17 C), vėjuota, daug vėsiau, galimybė lietaus.

AR JALTOS IR HELSINKIO NUTARIMAI PAVOJUJE?

E. RINGUS

Žemėlapių leidėjai ir geografijos mokytojai turi daug bėdos. Vos išleidžia naują žemėlapį, o jis jau pasenęs. Atrodė, kad susiskaldžius Afrikai, valstybių sienos pagaliau sutvarkytos. Bet kur tau. Sovietų imperija pradėjo griūti, geografai turėjo patys mokytis ir susipažinti su negirdėtais valstybių vardais bei sostinėmis. Žemėlapių leidyklos griebėsi rimto darbo ir leido gražius, naujus, spalvotus leidinius, su naujomis valstybėmis ir spalvotomis jų vėliavomis. Vos jiems išvydus pasaulį, Jugoslavija pradėjo griūti, o nuo ateinančių metų jau nebebus Čekoslovakijos. Jų vietoje bus Čekija ir Slovakija. Šį kartą leidėjai neskubės, nes Balkanų katilas vis dar tebeverda, galo nesimatyti.

Kodėl tokia suirutė?

Lengva buvo numatyti tokią ateitį, ypač Europoje. Po Pirmojo pasaulinio karo Europos valstybių sienos buvo nustatytos dažnai be plebiscitų, nekreipiant dėmesio į tautybių interesus. Taip sudaryta Jugoslavija: tautybių ir tikybų maišatis. Daug vengrų liko Rumunijoje ir Slovakijoje, trys milijonai vokiečių liko naujojoje Čekoslovakijoje, tiek pat ukrainiečių ir gudų atiteko Lenkijai, nekalbant jau apie Lenkijos užgrobto Vilniaus ignoravimą. Tokias diplomatines klaidas išnaudojo Hitleris. Atgavęs Saaro sritį, prisijungė Sudetus ir pagaliau visą Lenkiją.

Po Antrojo pasaulinio karo pavargę sąjungininkai pakartojo tas pačias klaidas, leido Stalinui redaguoti Europos žemėlapį. Taip ir atplėšė iš Vokietijos beveik trečdalį rytinių žemių, pasiėmė Besarabiją, dalį Slovakijos ir pasiliko sau Rytprūsius. Matydami, kad tokia padėtis ilgai užsitęsti negali, NATO dalyviai ir kiti, susirinkę Helsinkyje, nusprendė, kad dabartinės sienos yra neliečiamos, aišku, tikėdamiesi išvengti karinių veiksmų. Naivūs diplomatai vėl apsiriko, nes Jugoslavijos tautos tokio nutarimo klausyti nenorėjo, ir prasidėjo pirmas Helsinkio nutarimų laužymas. Jugoslavijos susiskaldymas toli gražu dar nesibaigė.

O kaip su Jaltos nutarimais?

Jie irgi jau pradedami klibinti. Japonai su Rusija netgi kalbėtis nenori, kol nebus jiems grąžintos Kurilų salos. Rusija su tuo nesutinka, nes tai būtų precedentas peržiūrėti visus Jaltos nutarimus. Kaip tik to laukia Vokietija, kuri buvo tų nutarimų didžiausia auka. Tapusi didžiausia ekonominė jėga Europoje, Vokietija nutarė, kad jau laikas drauge su Japonija atkreipti politikų dėmesį į Jaltos konferencijos padarinius. Todėl Vokietija pirmoji parodė savo politinį savarankiškumą, pripažindama Slovenijos ir Kroatijos teises būti nepriklausomomis. Vokietija be jokių dvejonių pripažino ir Baltijos valstybių teises. Jaltos nutarimus sulaužė ir Vokietija, prisijungdama rytinę valstybės dalį. Visiems atrodė, kad tas beveik normalu, todėl nekreipta dėmesio, kad jau Europoje padarytas pirmas žingsnis Jaltos nutarimų anuliavimo procese. Tai pastebėjo ir Lenkija, nes ji, kad ir nelabai norėdama, buvo Stalino priversta užimti Sileziją, Brandenburgą, Pomeraniją ir dalį Rytprūsių.

Ar galima sienų revizija tarp Lenkijos ir jos kaimynų

Realiai galvojant, neatrodo, kad būtų prasidėjęs naujas tautų kraustymas. Bet paskutiniai įvykiai Vokietijoje pradeda erzinti jos rytinį kaimyną. Hitlerio išauginta karta su nemaloniais prisiminimais ir tautinės kaltės kompleksu jau palengva nyksta. Auga jaunoji karta, nenorinti tos kaltės prisiimti, bet norinti išlaikyti Vokietiją tik vokiečiams. Ji nerimsta. Riaušės prieš užsieniečius stiprėja, svajonės apie prarastų sričių atgavimą auga. Apie galimą Lenkijos sienų peržiūrėjimą galvoja jos rytiniai kaimynai: Lietuva, Baltarusija ir Ukraina. Vakarinės šių valstybių sritys irgi buvo Stalino atiduotos. Su tokiu padalinimu sutiko ir Amerika bei Anglija. Tų sienų neliečiamybę pripažino Helsinkio nutarimai. Todėl visos trys valstybės nesirengia atgautų sričių grąžinti Lenkijai, ypač, kad tos sritys buvo lenkų apgyvendintos iki Pirmojo pasaulinio karo, o po jo ten gyveno lietuviai, gudai ir ukrainiečiai. Šių kraštų pažiūras Lenkija gerai žino ir stengiasi jau dabar glaudžiai su jais bendradarbiauti, kad ateityje galėtų atsispirti galimam vokiečių spaudimui. Jie netgi siūlo Kaliningrado (Karaliaučiaus) srities peržiūrėjimą, dalyvaujant Lenkijai, Lietuvai ir kažkodėl Švedijai. Lenkų ir kitų nuomone, Kaliningradas yra ne kas kita, kaip tik Rusijos kolonija Europoje, nors visur kitur kolonizmas jau seniai baigėsi.

Ar istorija vėl nubaus Lenkiją

Praradus savo rytines dalis, Lenkija susigundė Stalino dovana ir griebė vokiškas žemes, kaip kadaise ji okupavo didžiumą Ukrainos ir veržėsi Lietuvon, dar jai vos tik atsikūrus. Lietuvos pavyzdžiu ji nesekė, kai mums buvo nacių siūlyta atsiimti Vilnių 1939 m. Megalomaninio ekspansionizmo liga Lenkijai gali daug kainuoti. Ji turbūt pamiršo pasaką apie mirštantį liūtą, kurį spardė įsidrąsinęs asilas. Lenkijai būtų tikrai užtekę Rytprūsių už „prarastas" rytines sritis.

Ritonė Rudaitienė ir JAV-bių ambasadorius Darryl Johnson Vilniuje.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: 80.00. Foreign countries $90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$80	$45	$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol)	$90	$50	$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	$45	$30	$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.SA. dol.) savaitinis	$50	$30	$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

LIETUVIAI FLORIDOJE

St. Petersburg, FL

LIETUVOS DUKTERŲ DRAUGIJA!

Valdybos narės, perskaičiusios „Drauge" straipsnį apie Varnių Žemės ūkio mokyklą ir prašymą jai padėti, tuoj subruzdo organizuoti pagalbą. Per tris savaitgalius buvo surinkta ir jau išsiųsta šešios dėžės su įvairiais siuvimo ir mezgimo reikmenimis. Jie svėrė 205 svarus. Jose buvo sudėta 250 jardų įvairių medžiagų, siuvimo ir mezgimo siūlai, adatos ir virbalai, daugiau kaip 20 žirklių ir kitų smulkesnių daiktų.

Mūsų kolonijos žmonės buvo labai dosnūs ir pinigais, ieškoma, kur ir kaip nupirkti siuvimo mašinų. O narė Bronė Urbonienė padovanojo mašiną, ją pati supakavo ir išsiuntė į Varnius.

Visokias aukas Lietuvių klube sekmadieniais rinko draugijos valdybos narės, o siuntinius supakavo ir išsiuntė mūsų pirm. Monika Andrejauskienė, Ramutė Krivienė ir Aldona Česnaitė.

Vasarą mūsų kolonija labai sumažėjo, bet geradarių širdys yra jautrios pagalbos reikalingiems mūsų broliams ir sesėms prisikeliančioj Tėvynėj. Lietuvos Dukterų draugijos valdyba yra dėkinga visiems, taip greit ir dosniai atskubėjusiems į šią talką.

E. J.

Wilkes-Barre, Pa.

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMO SEIMAS

Š.m. rugpjūčio 23-26 d. Atlantic City, NJ įvyko 72-sis Lietuvių Katalikų Susivienijimo seimas, kuriame organizacijos prezidentu vėl perrinktas adv. Thomas E. Mack iš Bear Creek vietovės, Wilkes-Barre, Pa., apylinkėje. Jis šiai organizacijai vadovauja nuo 1972 metų ir padėjo sėkmingai atšvęsti šimto metų sukaktį 1986 m. Wilkes-Barre mieste įvykusiose iškilmėse.

Thomas E. Mack

Kartu su Lietuvių Katalikų Susivienijimo prezidentu buvo išrinkti ir kiti valdybos nariai: viceprez. John Pocius, sekretorius Charles A. Liscosky, ižd. Leocadia Donarovich, patikėtiniai — George Sadauckas, Rosalie Kizis; Charles J. Mack, Edwin A. Sites ir Jonas Vainius — direktorių taryba, dr. Joseph A. Stankaitis patarėjas medicinos klausimais, o prel. Frank L. Yashkas, buvęs St. Ann parapijos Luzerne klebonas, dabar pensininkas, pakviestas dvasiniu patarėju.

Suvažiavimo metu paskirta 500 dol. stipendija John Jefferey Kozersky, o sukaktuviniu Šv. Kazimiero medaliu apdovanotas Charles A. Liscosky „už humanitarinę tarnybą Dievui ir bendruomenei". Šį žymenį organizacijoje įsteigė prel. John Balkūnas.

Kor.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Kennebunkport, ME

PRANCIŠKONŲ VASARVIETĖS CHORO KONCERTAS

Pranciškonų vasarvietės Kennebunkporte choro koncertas įvyko rugpjūčio 7 d. — dieną vėliau, nei buvo numatyta. Atidėjimas įvyko dėl Barcelonoje rugpjūčio 6 d. vykusių Lietuvos ir JAV krepšinio rungtynių. Dėl šios priežasties sumažėjo choristų, nes dalis jų turėjo išvykti rugpjūčio 7-tos rytą.

Šis Kennebunkporto vasarvietės choras yra unikalus — jis veikia tik labai trumpą laiką, bet dainuoja labai gerai, nes dainos yra žinomos ir mėgstamos tiek choristų, tiek ir klausytojų. Šįmet programos pradžioje pasirodė ir dvi jaunos solistės — Andria Kožicaitė ir Jurgita Baniūnaitė. Programą atliko mišrus choras ir atskirai vyrų ir moterų chorai. Dvi dainas atliko ir solistė Janina Brasauskienė. Programos pabaigoje, niūniojant „Lietuva brangi" melodiją, jaudinančiai nuskambėjo J. Punkrienės deklamacija apie lietuvių trėmimą į Sibirą, užbaigta visų dainuojamu „Lietuva brangi" posmu.

Choro vadovė Frances Kavaliauskaitė per porą repeticijų paruošė chorą ir jam dirigavo koncerte. Chorą sudarė: J. Brasauskienė — Baltimorė, J. Punkrienė — Toronto, G. Petrus — Amsterdam, E. Vasyliūnienė — Summerville, J. Baniūnaitė — Anykščiai, G. Kučiauskienė — Baltimore, A. Ustijanauskienė — Hartford, V. Barius — Bridgeport, B. Brasauskas — Baltimorė, A. Juodis — Ottawa, J. Buivys — Baltimore, I. Kučiauskas — Baltimorė ir Pranas Šimkus — Bostonas. Visi jie dainuoja savo vietovėse. Koncertas buvo puikus! Ačiū jiems už pasiaukojimą repeticijose, kai lauke šviečia saulė ir maloniau būti prie jūros.

Elena Vasyliūnienė

Frances Kavaliauskaitė, pianistė ir Kennebunkport, Maine, lietuvių pranciškonų vasarvietės choro vadovė.

PRISIMINTI MIRUSIEJI

Pranciškonų koplyčioje, Kennebunkporte, liepos 26 d. buvo aukojamos šv. Mišios už ilgametį šios vasarvietės choristą a.a. Vytautą Eikiną. Šv. Mišias aukojo tėvas Grauslys. Solistas Antanas Keblys atliko dvi giesmes. Vargonais grojo Frances Kavaliauskaitė.

Šv. Mišiomis rugpjūčio 2 dieną buvo prisimintas a.a. Izidorius Vasyliūnas. Šv. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė tėvas Bernardas Grauslys, giedojo sol. Antanas Keblys, vargonavo Frances Kavaliauskaitė.

Tėvas Jurgis Gailiušis rugpjūčio 5 d. aukojo šv. Mišias už a.a. Vincentą Misiūną. Antanas Keblys ir Fr. Kavaliauskaitė atliko muzikinę dalį. Auka buvo velionio našlės Veronikos Misiūnienės.

E. V.

DETROITO ŽINIOS

„ŽIBURIO" MOKYKLA PRADEDA DARBĄ

„Žiburio" lituanistinė mokykla naujuosius mokslo metus pradeda šeštadienį, rugsėjo 12 d., 8:50 val. ryto Dievo Apvaizdos Kultūros centre. Visi lietuvių kilmės vaikai kviečiami lankyti šią mokyklą. Informaciją teikia mokyklos vedėja Rūta Mikulionienė, tel. 380-5668.

SESELĖS GARLIAUSKAITĖS IŠLEISTUVĖS

Vienuolei seselei Michelle Garliauskaitei, išvykstančiai į Lietuvą darbuotis ir tęsti savo pašaukimo darbą tautiečių tarpe, ruošiamos išleistuvės sekmadienį, rugsėjo 20 dieną, tuoj po šv. Mišių Šv. Antano parapijoje. Išleistuves organizuoja Lietuvos Vyčių 102 kuopa, Šv. Antano parapija ir choras. Smulkesnes informacijas teikia Donna Bunikis, tel. 313-288-3736.

LB APYLINKĖS GEGUŽINĖ

LB Detroito apylinkės gegužinė Dievo Apvaizdos Kultūros centre vyks sekmadienį, rugsėjo 27 d. LB apylinkės valdyba organizuoja piniginių dovanų laimėjimą. Laimingų bilietų traukimas bus gegužinėje. Bilietai išsiuntinėti įvairiems asmenims. Norintieji jų įsigyti prašomi kreiptis į valdybos narius. LB Detroito apylinkės valdybai primininkauja Eleonora Grigaitienė.

A. A. STASYS KIŠKIS

Stasys Kiškis, 81 metų amžiaus, rugsėjo 6 d. mirė Garden City ligoninėje. Velionis buvo gimęs Lietuvoje, Kretingos apskr., Budvyčių kaime. Į Detroitą atvyko 1949 metais. Priklausė Lietuvių Bendruomenei, BALFui, Amerikos Lietuvių radijo klubui ir Dievo Apvaizdos parapijai. Lietuvoje buvo sanitarijos puskarininkis. Paliko žmoną Anną, sūnų Raimundą, sūnų Petrą su šeima Lietuvoje, vaikaičius Aidą, Rasą ir Evaltą. Lietuvoje brolius Joną ir Petrą, Australijoje brolį Praną ir jų visų šeimas. Po gedulingų šv. Mišių Dievo Apvaizdos bažnyčioje rugsėjo 10 d. buvo nulydėtas į amžino poilsio vietą Grand Lawn kapinėse, Detroite. Laidotuves tvarkė laidotuvių direktorė Yolanda M. Zaparackienė.

lm

DR. DOMAS LAPKUS
Praktika su
Dr. McElligott ir Dr. Adams
VIDAUS IR PLAUČIŲ LIGOS
15300 West Ave., Orland Park
708-349-8100
10 W. Martin, Naperville
708-355-8776
Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel.: 708-857-8383

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — širdies, plaučių, kraujo spaudimo, artrito ir cukraus ligos.
Sąskaitas siunčiame tiesiog į Medicare
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. tel. (1-312) 585-0348;
Rez. (1-312) 779-5833
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4 6-9; antr. 12-6; penkt 10-12; 1-6.

Kab. tel. (1-312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Kab. tel. (1-312) 735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
PETER STECY, M.D.
Y. CHRISTOPHER CHIU, M.D.
CESAR J. HERRERA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.–7 v.v., antrd. 12:30–3 v.p.p. trečd. uždarytaa, ketvd. 1–3 v.p.p., penktd. ir šeštd. 9 v.r.–12 v.p.p.

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(1-312) 778-6969 arba (1-312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
IŠSIPLĖTUSIŲ KOJŲ VENŲ IR ŽAIZDŲ GYDYMAS
ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą.
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago
312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 585-7755

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310, Naperville IL 60563
Tel. 1-708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Fizinė ir dvasinė

PAGALBA MIRŠTANČIAJAM

New Yorke mirštančiųjų globos namų vedėja yra Kristina Škėmaitė-Snyder, rašytojo Antano Škėmos dukra. Rugpjūčio mėnesį ji lankėsi Lietuvoje ir viešnagės metu *Lietuvos ryto* laikraščiui davė interviu apie savo darbą, globojant mirštančiuosius. Lietuvoje pati mintis, kad gali būti ypatingi būdai padėti žmogui mirti, yra labai naujoviška, neįprasta. Iš tiesų ir JAV-ėse tai dar tik besivystantis dalykas, daug kur net nežinomas.

Šia prasme „padėti žmogui mirti" nėra eutanazija ar nužudymas neilgai gyvenančio žmogaus iš „gailestingumo", nes jis „per daug kenčia". Priešingai, aiškina K. Snyder, mirštančiųjų globos namų *(hospice)* tikslas yra padėti mirštančiajam žmogui kuo geriausiai išgyventi iki mirties. „Žmogus turi dvi didžiausias baimes: jis bijo mirti vienas ir mirti skausme. Pirmiausias mūsų darbas yra, kad žmogus nebijotų skausmo. Buvo tokių prietarų — neduoti pakankamai narkotikų, kad žmogus neįprastų prie jų — netaptų narkomanu. Bet kokia čia problema, kai beliko gyventi visai mažai laiko", sako K. Snyder.

Ji aiškina, kad šiuose namuose pacientai gauna daug daugiau skausmą malšinančių narkotikų bei kitų vaistų, negu paprastai ligoninėse duodama. Net būna įtaisyta adata su pritaisytu mažu kompiuteriu, kuris matuoja skausmo pliūpsnius ir pagal tai teikia daugiau ar mažiau skausmą malšinančių vaistų. Be to, reikalui esant, pats ligonis gali sau duoti ekstra dozę.

„Mes norim, kad paskutiniuosius šešis mėnesius žmogus galėtų gyventi tuo, kuo gali. Dėl to mes nenorim ir per daug vaistų duot — kai vaistų per daug, žmogus nieko nesupranta, kas vyksta. Mes žiūrim, kad žmogus būtų sąmoningas per visą tą laiką — kad galėtų skaityti, kalbėti", ji paaiškino.

Jos vadovaujamos įstaigos žmonės padeda ne tik mirštančiajam, bet ir jo ar jos šeimos nariams. „Juk šeimynykščiams irgi sunku su mirštančiuoju. Be to, ne visos šeimos yra laimingos. Tokių stebuklų, kad santykiai pasitaisytų paskutinę minutę, nebūna. Mūsų psichologai padeda žmonėms, kaip prabūti tą laiką ir idealiai atsisveikinti", pasakojo K. Snyder. Bet emocinės pagalbos reikia ir pačiam mirštančiajam. Ateinant mirties valandai, kalba kitos mirštančiųjų slaugytojos Amerikoje, Ellen Lamar Thomas ir Ellen Postlethwaite *Catholic Digest* žurnale, reikia tikėtis pergyventi įvairias emocijas — pyktį, pavydą sveikiesiems, baimę, vienišumą, neviltį. Visos šios emocijos yra normalios mirštančiajam ir būtina jas priimti, norint ilgainiui susitaikyti su ateinančia mirtimi.

Pyktį pergyvenantys mirštantieji dažnai jį išlieja ant savo artimųjų, kuriuos labai myli. Artimiesiems tad svarbu suprasti, kad šis pyktis iš tikrųjų yra ne dėl jų pačių kaltės, ir leisti mirštančiajam tą pyktį reikšti, kad galėtų pereiti į susitaikymą.

Artimiesiems taip pat svarbu žinoti, kad leistina ir savo skausmą išreikšti. Būtina leisti sau verkti ir leisti kitiems artimiesiems ir mirštančiajam verkti. Tikrus jausmus lengviau priimti, negu dirbtiną linksmumą. Nerodymas jausmų gali tik sukurti emocinę sieną tarp mūsų ir mūsų brangiausiųjų. Dar svarbiau, jei natūralūs jausmai yra reguliariai išreiškiami, būna lengviau susitaikyti ir su pačia mirtimi ir netektimi.

Neretai, stovėdami ant mirties slenksčio, žmonės pergyvena ir tikėjimo krizę, gali jausti priekaištą Dievui: „Kodėl Dievas leido, kad tai man atsitiktų?" Vienas mirštančiųjų dvasios vadovas ir sako, jog mirštančiajam Dievas gali atrodyti nutolęs ir mirštantis gali išreikšti abejojimą Dievo buvimu. „Tai ne šventvagystė", jis sako, „tai kenčiančios sielos išsiliejimas. Tokios mintys neretai apninka mirštančiuosius. Bet daugelis iš jų pereina į gilesnį tikėjimą".

Padėti mirštantiesiems suvokti ir pergyventi mirties procesą JAV-ėse veikia įvairūs mirštančiųjų paramos būreliai. Juose vieni mirštantieji gali kitiems daug geriau padėti ir atjausti, negu to patyrimo neturintieji. Tai ypač padeda kovojant su vienišumo jausmais arba jausmais, kad „niekas manęs nesupranta". Daugelyje miestų veikia tokios grupės, apie jas galima sužinoti, rašant: Make Today Count, Inc., P.O. Box 303 Burlington, IA 52601 arba: American Cancer Society, „I Can Cope", 777 Third Ave., New York, NY 10017.

Pagaliau, sunki liga ar ateinanti mirtis gali žmogui padėti pagilinti savo dvasinį gyvenimą. Yra laiko mąstyti, skaityti dvasinę literatūrą, Šv. Raštą, melstis, suvokti tikrąją gyvenimo prasmę. Žvelgdami savo gyvenimo pabaigai į akis, randame galią kuo prasmingiausiai išgyventi likusį laiką.

Dvasinė sveikata viršija fizinę, ir ji yra mūsų galioje įsigyti. Kai kurie, kasdien į darbą einantieji, sunkiai serga dvasiniai. Gi kiti, net ant mirties slenksčio stovintieji, yra garbingai, pergalinčiai sveiki dvasiškai.

Lietuvos ryto korespondentė Kristinos Snyder paklausė tokį klausimą: „Jums mirties atėjimas lyg ir paprastesnis dalykas. O mums pirmiausia tai lyg ir filosofinis klausimas. Matėt daug mirčių — koks yra žmogus — didelis ar menkas?" Kristina Snyder į tai atsako: „Žmonės priima mirtį taip, kaip jie gyveno. Yra mitas, kad mirdamas žmogus kažkaip pasikeičia, mato visus gyvenimo atsakymus. Visai ne. Jei žmogus buvo atviras, kalbėjo apie savo jausmus gyvendamas, jis taip ir mirs. Jei tylėjo, mirs tylėdamas. ...

„Kaip žmonės įvairiai gyvena, taip ir miršta. Vieni miršta vieni, nusisukę į sieną, nugara į pasaulį. Kartais žmonės numiršta kaip tik tuo metu, kai giminės nueina išgerti kavos kokiai minutei. Paskiau jie dejuoja — kodėl praleidom paskutinę minutę? Jokio atsitiktinumo čia nėra — tas žmogus norėjo mirti vienas", pasakojo lietuvė mirštančiųjų globos namų direktorė Kristina Snyder.

Panašiai kalba ir tokių globos namų darbuotojos Thomas Postlethwaite. „Dažniausia mirties momentas nėra nei baisus, nei skaudus, o ramus paliovimas gyventi". Patys mirštantieji dažnai nustemba savo dvasios stiprumu, jos sako.

Viena mirtina liga serganti moteris ilgą laiką prašė ir laukė stebuklo, o belaukdama vis tvarkė įvairius neužbaigtus savo reikalus. Artėjant jos gyvenimo pabaigai, ji pajuto gilią ramybę. „Mano lauktasis stebuklas įvyko", ji pasisakė. „Aš jau esu pasirengusi mirčiai".

a.j.z.

TAUTA, TAUTYBĖ IR NEPRIKLAUSOMA VALSTYBĖ

Kelios mintys Tautos šventės proga

VYTAUTAS J. BIELIAUSKAS

Lietuvai esant okupacinėje priespaudoje, tautos, tautybės ir tautiškumo sąvokos buvo visiems aiškios ir suprantamos. Visi lietuviai, kur jie būtų begyvenę, žinojo, kad jie yra pavergtos tautos sūnūs ir dukros. Visi jautėsi artimi ir vieningi. Mūsų visų bendras tikslas buvo Lietuvos valstybės išlaisvinimas. Visi galvojom, kad, Lietuvai tapus laisvai ir nepriklausomai, ir mes visi, laisvėje gyvendami, galėsime dvasiškai atgimti. Per tuos okupacijos dešimtmečius lietuvybę ir lietuviškumą buvome taip suidealizavę, kad tautybė buvo mums įgavusi net moralinės, dorovinės reikšmės. Kai matėme, kad mūsų žmonės kentė tėvynėje, Sibire ir išeivijoje, nekartą kančią lygindavome su doroviniu gerumu ir todėl apie savo žmones net neigiamai galvoti nedrįsome. Tam tikra prasme mums kiekvienas lietuvis buvo geras jau tik dėl to, kad jis buvo lietuvis. Tik okupantai ir kolaboratoriai buvo blogi, o patriotai lietuviai juk nieko blogo negalėjo padaryti. Tautiškumas mums buvo įgavęs tam tikrą šventumo atspalvį, kuris buvo tapęs ne tik iliuzija, bet net tam tikra moraline paskata: blogai elgtis neturėjom teisės, nes tai būtų įžeidimas visai mūsų tautai. Taigi ir lietuvaitės buvo doriausios ir gražiausios, o lietuviai tvirčiausi ir tauriausi. Mūsų istoriniai didvyriai tapo mitologinėmis figūromis, milžinais, kurie ąžuolų paūksmėse ilsėjosi ir mums laisvės spindulius siuntė.

Nėra abejonės, kad šitoks tautinis tikrovės idealizavimas galėjo būti naudingas priespaudą kenčiant, bet iš esmės toks galvojimas buvo ir yra gana pavojingas, nes jis tautiškumą padaro moraliniu kriterijumi, kuriuo jis niekuomet nebuvo ir nebus. Toks tautiškumas, įgavęs nacionalizmo bruožus, gali tapti net kenksmingu elementu žmonių tarpusavio santykių puoselėjimui. Tautiškumas savo moralinę vertę gali įgauti tik tada, kai tautai priklausą žmonės tvarko savo santykius pagal amžinosios moralės dėsnius, kurie yra visuotiniai, tinką visai žmonijai. Išėmus iš dekalogo taisyklių, tautiškumas gali tapti žmogaus teises laužančiu fanatiškumu, atnešančiu žalą ir tautai, ir visuomenei, o gal net visai žmonijai.

Tautos sąvoka pabrėžia tam tikros žmonių grupės biologinį-kultūrinį gimtį ingumą įjungiantį bendrą praeitį, bendrą kalbą, bendrus papročius ir t.t. Tauta gali gyventi vienos valstybės ribose, bet ji taip pat gali būti išsklaidyta įvairiuose kraštuose. Valstybė reiškia geografinį ir politinį vienetą, kuris įjungia visus žmones, gyvenančius tam tikroje teritorijoje, nepaisant jų tautybės. Paprastai žmonės, gyvenantys valstybės ribose, turi pilietybės teisę, kuri juos padaro valstybės nariais. Nors Europoje, apskritai imant, daromas skirtumas tarp tautybės ir pilietybės, anglosaksų pasaulyje to nėra. JAV visus savo piliečius laiko savo tauta, nepaisant jų biologinių-kultūrinių ar net etninių skirtumų ir kiekvienas JAV pilietis turi tas pačias teises. JAV turi net vadinamąją „gimimo teisę", pagal kurią kiekvienas, gimęs šio krašto teritorijoje, automatiškai gauna piliečio-tautiečio teises.

Lietuvoje, kuri yra Europos tradicijų įtakoje, daromas skirtumas tarp tautybės ir pilietybės. Šio skirtingumo priėmimas ten dabar sudaro ypatingų sunkumų. Atsikūrusiai Lietuvos valstybei tenka turėti reikalų ir su tautybės, ir su pilietybės problemomis. Pagal tarptautinėje plotmėje priimtą definiciją, Lietuvos teritorijoje gyveną žmonės turi teisę į krašto pilietybę. Žinoma, ši teisė gali būti įstatymais apribota, bet reikia priimti faktą, kad Lietuvoje mėgina tautybę sulyginti su pilietybe. Todėl dabar išeivijoje yra nusivylimų, kad ne visi išeiviai, o ypač jų vaikai, gali automatiškai atgauti Lietuvos pilietybę. Kai kurie galvoja, kad lietuvis turėtų teisę į Lietuvos pilietybę vien dėl to, kad jis kilęs iš lietuvių tėvų, kad lietuviškai kalba ir jaučia Lietuvai lojalumą. Bet kaip su buvusiais Lietuvos piliečiais, kurie nėra lietuvių tautybės, bet yra gyvenę Lietuvoje, buvę Lietuvos piliečiai ir dėl politinių pasikeitimų atsirado užsienyje? Ar jie turi teisės į Lietuvos pilietybę? Pavyzdžiui, dabar Vakaruose yra žydų tautybės žmonių, kurie buvo Lietuvos gyventojai ir jos piliečiai. Jie, perėję nacių koncentracijos lagerius, išlikę gyvi, dabar atsidūrę Vakaruose. Kai kurie savo laiko lietuviais, praktikuojančiais žydų-hebrajų religiją. Ar jie yra Lietuvos piliečiai? Šovinistiniai nacionalistai sakytų ne: žydas nėra ir negali būti lietuviu. Jei taip, tai reikia atkreipti dėmesį ir į tarp mūsų tokius, kurie mano, kad tikri lietuviai yra tik katalikai, nes tai yra plačiausiai praktikuojama religija Lietuvoje. Šitoks galvojimas, be abejo, yra klaidingas.

Šitoks galvojimas galėtų ir mus privesti prie „etninio švarinimosi", kuris dabar vyksta buv. Jugoslavijos teritorijoje: Bosnijoje-Herzegovinoje. Lietuvai, gink Dieve, nereikia „etninio švarinimosi", kaip jo nereikia ir kitoms tautoms. Dabar, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, reikia grįžti į visų tautų bendruomenę, atvirai ir nuoširdžiai priimti tautinės tolerancijos bei tarptautinio lygiavertiškumo galvojimą. Lietuva šimtmečiais taikiai savo teritorijoje gyveno su kitomis tautomis ir rado vietos visiems žmonėms: ir lietuviams, ir kitų tautybių Lietuvos piliečiams. Būtų didžiulė klaida, kad dabar, atgavus laisvę, mūsų kraštas nenorėtų ta laisve dalintis su kitais, ten gyvenančiais žmonėmis, kurie pasižada kraštui lojalumą ir jo įstatymams paklusnumą. Būtų taip pat klaida, kad Lietuva, norėdama suteikti Lietuvos pilietybę lietuviškai išeivijai, tai darytų, atstumdama Lietuvos išeiviją, kuri yra platesnė už priklausymą tik tautybei ir tai ar kitai religijai. Šis *caveat* tinka ir išeivijai, nes ir tarp mūsų yra nemažai „entuziastų", kuriems asmeniškas pilietybės atgavimas yra skubočiausias dalykas ir kurio jie siektų, neatsižvelgdami į kitų žmonių teises ar į teisingumą.

Tautybė ir tautiškumas yra svarbūs dalykai kiekvieno žmogaus gyvenime. Šiemet, kaip ir visuomet, su pasididžiavimu švenčiame Tautos šventę, jausdami garbę, kad priklausome kilniai ir kultūringai tautai. Mes galime didžiuotis savo tautos praeitimi ir džiaugtis jos atgauta teise gyventi laisvoje Lietuvos valstybėje. Bet šia proga mes turime pagrindo susimąstyti ir galbūt praplėsti savo tautinį akiratį, į kurį turi būti įtraukta pagarba ne tik savo, bet ir kitoms tautoms. Mums reikia savo tautiškumą apgaubti dekalogo ir Žmogaus teisių skraiste, kad tuo būdu jis taptų humanišku ir doru tautiškumu.

JEIGU APVAGIA KELIONĖJE

Vis daugiau amerikiečių išsiruošia pakeliauti svetimuose kraštuose, o lietuviai skuba pasinaudoti atgautąja tėvynės laisve ir lengvesnėmis sąlygomis, kad aplankytų gimines, gimtąsias vietas ar bent susipažintų su tėvų kraštu, apie kurį visą gyvenimą girdėjo.

Pasitaiko, kad kelionė baigiasi nelaimingai, kai staiga vagis ar vagys nuneša pinigus, dokumentus ir kitus būtinus daiktus. Ypač tai sudaro problemų pavieniams keliautojams svetimuose kraštuose, kur nėra nei giminių, nei pažįstamų.

JAV Valstybės departamentas turi specialią įstaigą savo piliečiams, keliaujantiems užjūriuose, padėti. Ji vadinasi „Overseas Citizens Service". Ši įstaiga gali greitai ir saugiai persiųsti pinigus į Amerikos ambasadą ar konsulatą bet kuriame užjūrio krašte. Giminės ar draugai pasiunčia pinigus į Washingtoną per Western Union arba greitąja pašto siunta (overnight), o Amerikos piliečiai tuos pinigus užjūryje gauna dažniausiai jau rytojaus dieną. Pinigai paprastai išmokami vietine valiuta. Valstybės departamentas už patarnavimą ima 15 dol. mokestį, žinoma, pinigų persiuntimas į „Overseas Citizens Service" įstaigą kainuoja atskirai.

Kai asmuo, praradęs pinigus svetimame krašte, praneša (dažniausiai telefonu) giminėms ar pažįstamiems Amerikoje apie nelaimę, galima susisiekti su minėta įstaiga telefonu 202-647-5225, nuo pirmadienio iki penktadienio tarp 8:15 ryto ir 10 val. v., o šeštadienį nuo 9 iki 2 v. p.p. Įstaiga suteikia visas informacijas ir paaiškina, kaip pinigus pasiųsti. Jeigu kartu su pinigais prarastos ir kredito kortelės, paprastai kredito įstaigos turi savo instrukcijas ir telefono numerius, todėl geriausiai veikti pagal jų nurodymus. American Express įvairiose pasaulio šalyse turi savo įstaigas, kurias lengva rasti vietinėse telefonų sąrašų knygose.

Tačiau visiems, keliaujantiems į tolimus kraštus, patariama imtis atsargumo priemonių ir tuo išvengti daug nemalonumų. Šie patarimai naudingi ir lietuviams, nors jie paprastai įsitikinę, kad tėvynėje nieko blogo atsitikti negali. Čia reikia vadovautis lietuviška patarle: atsarga gėdos nedaro.

Štai kelios apsaugos priemonės.

Nelaikyti kredito kortelių toje pačioje piniginėje su pinigais. Jokiu būdu, išeinant iš viešbučio, nepalikti pinigų ar kredito kortelių lagamine, stalčiuje ar kur kitur, pašaliniams asmenims prieinamoje vietoje. Užsirašyti visus kortelių numerius ir turėti atskirai. Jeigu to nepadaryta, galbūt, mokant už kambarį, viešbučio tarnautojai padarė kortelės kopiją ir ten bus matyti numeris. Visuomet reikia turėti kiek pinigų atskirai, nesinešioti visko vienoje piniginėje ar rankinukyje. Padaryti savo vizos ir kitų dokumentų kopijas, surašyti kortelių numerius, keleivių čekius, svarbiuosius telefonus ir kopiją palikti viešbučio seife. Tokią pat kopiją palikti ir namie pas gimines ar pažįstamus, kad jiems būtų lengviau tvarkyti apvogtojo reikalus Amerikoje, o, reikalui esant, padiktuoti tuos numerius jam pačiam.

D.

Dr. Juozas Girnius su žmona Ona išvyko į Lietuvą.

Kartais žmonės pelno pinigus sunkiai dirbdami, kaip arkliai, o juos išleidžia neapgalvotai, kaip asilai.

Smolletti

NETIKĖTI NUTIKIMAI

NOVELĖ

EDMUNDAS JAKAITIS

2

Jos namą rado prie kanalo. Puošni rezidencija buvo apsupta palmių. Tvarka ir švara buvo geroj priežiūroj. Žolė nupjauta, gyvatvorė apkarpyta. Atlikęs žvalgybą, parvažiavo į savo motelį. Čia jis neskubėdamas nusiskuto, nusiprausė ir, apsivilkęs vasarine eilute, pasirišo margą kaklaraištį. Prieš išeidamas, dar kartą užmetė žvilgsnį į veidrodį. Buvo savimi patenkintas.

Iš anksto išžvalgytą vietovę rado be kliūčių. Laikrodis rodė 12-tą valandą. Palikęs savo mašiną, atžingsniavo prie durų. Žvilgsnis į laikrodį, ir spūstelėjo durų skambutį. Netrukus ir durys atsidarė. Tarpduryje pasirodė besišypsanti Rūta. Atodė, kad jis buvo laukiamas. Nustebęs Balys stebėjo ją nuo galvos iki kojų. Koks skirtumas tarp vakar ir šiandien. Vakar ji buvo tamsioj suknelėj, juodos kojinės, batukai aukštais kulnimis, šiandien — sportiškai apsirengus, trumpas virš kelių sijonas demonstravo dailias kojas. Teniso batukai, be kulnų, darė ją žemesnę, smulkesnę, grakštesnę.

— Kaip matau, ruošies eiti tenisą žaisti, — neturėdamas ką kitą pasakyti, prašneko Balys.

— Tenisą jau sužaidžiau. Mano dienotvarkėj tenisas yra nuo 8 iki 9. O dabar jau 12. Tad, einam užkąsti, — kvietė Rūta prie stalo.

Dubuo, pripildytas vėžiukų ir išdekoruotas spalvotom daržovėm, rodė šeimininkės pasiruošimą pavaišinti svečią. Du stiklai, pripilti vyno, puikiai derinosi prie stalo apstatymo. Maloni vėsuma, sentimentali muzika, jauki aplinkuma, viskas buvo romantiškam nusiteikimui. Pokalbis buvo dažnai nutraukiamas susitikusių žvilgsnių. Jeigu pradžioj atrodė, kad jie atsitiktinai netyčia susitikę, vėliau jie buvo ilgesni ir ilgesni. Pokalbis nebesirišo. Laikrodis mušė valandas. Paskutiniam dūžiui nuskambėjus, Rūta prašneko:

— Už valandos atvažiuoja duktė su anūkėliais. Noriu susitvarkyti, kad nepastebėtų turėjus svečią.

— Reiškia, turim skirtis.

— Visai teisingai.

— Ar tuo ir pasibaigs mūsų bendravimas?

— Nieko panašaus. Kaip vakarienė prie uždegtų žvakių?

— Negi praleisiu tokią progą. Saulei leidžiantis, būsiu prie durų.

— Puiku. Lauksiu, — svajingai pritarė Rūta.

Prie durų Rūta pasistiepusi pabučiavo Baliui į žandą. Nebuvo abejonės, kad jis jai patiko.

Tai buvo Balio ilgiausias pusdienis. Saulė jam atrodė kad sustojo, nenorėdama krypti į vakarus. Važiavo jis iš vieno paplūdimio į kitą. Sustojo kiekvienoj marinoj. Stebėjo grįžtančius laivus su saulėj paraudusiais žvejotojais. Visi jam atrodė linksmi ir patenkinti pavykusia žūkle. Niekuomet Baliui minutės nebuvo taip ilgos. O jų buvo net šešios dešimtys vienoj valandoj. O saulė buvo dar aukštai virš horizonto. Laimė, kad mašinos vėsinimas gerai veikė.

Pagaliau atėjo laikas, kada jis nutarė grįžti į motelį. Kai saulė pasislėpė palmių viršūnėse, jis buvo pasiruošęs pasimatymui. Pradėjo temti. Artėjo tropikinė naktis. Ką ji jam atneš, galėjo tik spėlioti. Bet neabejojo savo lūkesčiais.

Kada jis paspaudė durų skambutį, iš garsiakalbio pasigirdo jam pažįstamas balsas:

— Prašau įeiti. Durys neužrakintos.

Prieangyje jį pasitiko Rūta. Nustebęs Balys negalėjo ja atsistebėti. Plaukai susukti ant kaktos, juoda suknelė su giliu krūtinės iškirpimu, liekna per liemenį, apytrumpis sijonas negalėjo paslėpti grakščių, juodose kojinėse, kojų. Raudoni batukai su aukštais kulnimis darė ją elegantišką. Juoda ir raudona buvo Balio mėgiamiausios spalvos. Ir čia tos spalvos skoningai jungėsi į eleganciją. Ji jam pasirodė pasiutiškai žavi. Balys, apglėbęs Rūtos liemenį, pritraukė prie savęs. Lūpos susijungė ilgam bučiniui. Nebuvo padengto stalo, nei degančių žvakių. Muzikos ir tos nebuvo. Erdviame salone buvo tik du įkaitę kūnai.

— O dabar nusivalyk dažus nuo lūpų, ir važiuojam vakarieniauti, — jos ryžtingas balsas rodė, kad ji nebuvo linkus glamonėtis.

— Ar esi išalkęs?

— Pasiutusiai, — neperdėtai atsakė Balys.

Buvo viena iš tų tropikinių naktų. Šilta, drėgna. Jokio vėjelio. Nors ir buvo mėnesiena, aplinkui buvo tamsu. Rūtos automobilio šviesos skrodė pridrėkusią tamsą.

Rūtos užklaustas, kur vakarieniaus, gavo bereikšmį Balio atsakymą;

— Vežk kur nori. Nors ir į peklą.

Rūtai dvejojant, mašina tingiai riedėjo palmėmis apsodintu keliu. Nusitęsiančios tolumon pakelio lempos atrodė kaip retai suverti karoliai. Didžiuliai daugiaaukščiai pastatai dunksojo iš abiejų pusių. Mašina pradėjo įgauti greitį. Spėjamai Rūta nusprendė kur važiuoti. Važiavo per vieną vasarvietę, pravažiavo ir kitą. Balys susiimdavo. „Kur ji pagaliau nuveš?" pats savęs paklausė. Praėjus pusvalandžiui ir vis važiuojant į pietus, Balys neiškentė:

— Tai nutarei vakarieniauti Miami?

— Pamatysi, — šelmiškai atsakė Rūta.

Bet neilgai trukus, mašina privažiavo prie kitų pastatytų mašinų. Dabar tik Balys pastebėjo, kad jie privažiavo prie prašmatnaus hotelio pastato. Palikus mašiną, Rūta vedė Balį jai žinomu keliu. Ji ėjo pirma, o jis tik ją sekė. Keltuvu jie kėlėsi iki viršaus. Jam sustojus, durininkui atidarius duris, jie įžengė į erdvią salę.

(Bus daugiau)

ANTRA A.P.P.L.E. VASARA LIETUVOJ

Šią vasarą daugiau kaip 70 JAV pedagogų, profesorių ir mokslo įstaigų darbuotojų dalinosi savo žiniomis ir patirtimi su Lietuvos mokytojais „A.P.P.L.E. -92" (Amerikos mokytojai — Lietuvos mokyklai) seminare.

Kursai vyko dviem srautais. Pirmasis — liepos 13-14 dienomis, antrasis liepos 27 — rugpjaūčio 7 dienomis. Vilniuje jie buvo Lietuvos mokytojų kvalifikacijos institute. Čia buvo dėstoma priešmokyklinio amžiaus ir pradinių klasių vaikų psichologija bei ugdymo metodika, paauglių mokymo metodika ir psichologija, psichologija ir konsultavimas; visuomeniniai mokslai, muzikos mokymo pedagogika, švietimo vadyba; kurčiųjų mokymo pedagogika ir specialioji pedagogika. Šiauliuose tuo pačiu metu darbavosi 23 svetimų kalbų technikos specialistai. Penktąją savaitę kursai persikėlė į Klaipėdą. Kursų baigimo pažymėjimai, kuriuos pasirašė Vaiva Vėbraitė, A.P.P.L.E. direktorė, ir Antanas Kiviras, Mokytojų kvalifikacijos instituto direktorius, buvo įteikti apie 1000 Lietuvos mokytojų.

„A.P.P.L.E. -92" seminaro darbotvarkė buvo tokia: 9 v.r.— bendra paskaita aktų salėje, 10:15-12.15 v. ir 2-4 v. — specialių grupių paskaitos, 4-5 v. — grupinės diskusijos; 5-6 v. — laisvo pasirinkimo paskaitos ir 7 v. — kultūrinės vakaronės.

Štai kelios paskaitų temos: „Pasvarstykime galimybes" — prof. Phillip Taylor, „Švietimo reforma — vienas modelis" — Ruth Bernstein; „Daugiakultūriškumo svarba pedagogikoje" — Emilija Sakadolskienė; „Pedagoginis bendradarbiavimas" — prof. Susan Anderson; „Pilietiškumo ugdymas" — Stephanie Thompson; „Mokytojau, ko tikėsi, to ir sulauksi" — Joan Andrejko; „Mokymo programos sudarymas" — Carol Sperry, „Švietimo reformos" — Vida Juozaitis: „Laikas ir tvarkaraščiai" — Joe Kalla.

Reikia pažymėti ir pasigėrėti Lietuvos mokytojų dėmesiu ir imlumu ir Amerikos mokytojų nepaprastai puikiu pasiruošimu ir aukštu profesionališkumu. Apie pusė dėstytojų turėjo lietuviškas šaknis ir atvyko ne tik pasidalinti savo žiniomis ir pedagoginio darbo patirtimi, bet ir susipažinti su Lietuvos žmonėmis ir kultūra. Kiti atvyko lietuviškų pažinčių, smalsumo ar idealizmo paskatinti. Tačiau atvyko savo lėšomis ir nešini įvairiom vertingom dovanom — mokymo priemonėm, kurias paliko Lietuvai.

A.P.P.L.C. priėmimas JAV-bių ambasadoje Vilniuje.

Kiekvienas kursų srautas turėjo savo programą, savo dėstytojus ir koordinatorius. Specialiosios pedagogikos, galbūt Lietuvos mokyklų sistemoje labiausia reformos reikalingoje srityje, dėstytojai buvo: Danutė Baltutytė, Rosita Bieliūnaitė, prof. Karl Janovitz, Viligailė Lendraitienė, Angelė Mošinskienė, dr. Ramunė Rimienė ir Ritonė Rudaitienė.

Paspartinti švietimo reformą ir pagreitinti vaikų su sutrikusiais intelektais integraciją bendrojo lavinimo mokyklose „A.P.P.L.E. -92" kursų specialiosios pedagogikos grupės lankytojai paruošė ir įteikė pageidavimus ir pasiūlymus švietimo ir kultūros ministerijai.

Ministerija turi užsiimti ankstyvąja intervencija, kad kuo anksčiau būtų išaiškinti vaikai, turintys įvairius sutrikimus, kuriems reikalinga speciali pagalba.

Tėvai turi teisę pasirinkti mokymo įstaigą vaikams su įvairiais sutrikimais. Leisti tokius vaikus mokyti bendrojo lavinimo mokyklose.

Atkreipti mokyklų, vadovų dėmesį į vaikus su įvairiais sutrikimais, paliekant juos bendro lavinimo mokyklose ir skiriant specialiuosius pedagogus.

Laikytis priimtų nuostatų dėl vaikų skaičiaus klasėse specialiose mokyklose.

Sukurti tarnybą, kuri rūpintųsi specialios metodinės literatūros, vadovėlių bei vaizdinių priemonių kūrimu, gamyba ir aprūpinimu.

Pastoviai organizuoti kvalifikacijos kėlimo kursus specialiems pedagogams bei specialių įstaigų vadovams.

Kvalifikacijos kėlimo kursuose ir seminaruose privalėtų dalyvauti ir tos srities ministerijos darbuotojai ir švietimo įstaigų vadovai.

Suteikti pilną informaciją apie rengiamus kursus.

Pakeisti specialių įstaigų ir tarnybų negatyvią terminologiją.

A.P.P.L.E. — Amerikos ir Lietuvos pedagogų bendravimo programos rėmėjai yra Jungtinių Amerikos Valstybių informacijos agentūra (JVIA) ir Lietuvių Fondas. Prideramą dėmesį dalyvaujant kursų atidarymo iškilmėse ir vėliau JAV ambasadoje suruoštame A.P.P.L.E. lektoriams ir organizatoriams priėmime parodė JAV ambasadorius Darryl N. Johnson. Yra gautas pakvietimas, kad „A.P.P.L.E. -93" sugrįžtų vėl į Lietuvą ateinančiais metais.

Ritonė Rudaitienė

AMERIKOS PREZIDENTINIAI RINKIMAI

VYTAUTAS ŠEŠTOKAS

Kas klausosi radijo, žiūri televiziją, skaito laikraščius, tikrai pastebėjo prasidėjusį Amerikos prezidentinių rinkimų įkarštį.

Pasibaigė demokratų suvažiavimas su partijos kandidatu Bill Clinton. Jis padarė naujų, taip pat senų ir neaiškių pažadų, kuriais daug gyventojų netiki.

Neseniai pasibaigė respublikonų suvažiavimas, kuriame Goerge Bush irgi žada sumažinti mokesčius, pakelti ekonomiją. Daugelis žmonių ir juo netiki.

Praėjus dar vienam mėnesiui, abiejų kandidatų tarpe prasidės stiprus vienas kito puolimas ir kandžiojimas. Rinkimų įkarštyje bus užmirštami kiti kraštai, užsieno politika, nebent paminima tik neišvengiamu atveju.

Naują būsimo Amerikos prezidento ateities idėją iškėlė šiame respublikonų suvažiavime buvęs JAV prez. Jis pats yra ilgametis respublikonas, todėl, kaip ir pridera, ateinantiems rinkimams jis pristatė prezidentinį kandidatą George Bush. Pasinaudodamas šia proga, R. Reaganas pristatė ir 1996 metų, jo nuomone, geresnį prezidentinį kandidatą Jack Kemp.

R. Reaganas savo kalboje numatė respublikonų partijos ateitį ir jos konservatyvinį veikimą. Jis pažymėjo, kaip ši partija laimėjo Šaltąjį karą ir kad Amerika turėtų vadovauti ateities pasauliui ir jo gerovei.

Šios jo mintys buvo paimtos iš buvusio namų ir ūkinio išvystymo sekretoriaus Jack Kemp, kuris yra ir Busho kabinete.

R. Reaganas iškėlė respublikonų partijos pirmavimus, klausdamas, kokius pasikeitimus respublikonų partija gali pasiūlyti Amerikos gyventojams?

Paskutiniaisiais metais partijos viduje prasidėjo debatai, kokie pasikeitimai turėtų būti vykdomi ir kaip išreikšti tą naują konservatizmą. Atsirado nauja dinamiška vizija Jack Kemp asmenyje. Ši nauja valdymo forma pavadinta Amerika Pirmoji.

Savo kalboje Reaganas atmetė respublikono Buchanan politiką, Jo pažiūros į imigraciją ir konservatorių tikslus Azijos kapitalistų atžvilgiu neatitinka Amerikos gerovei.

Reagano konservatizmas yra skirtingas nuo kitų. Jo žodžiais, kada istorija kalbės apie mane, aš tikiu, ji įrašys, kad aš sutelkiau geriausias viltis, bet ne didžiausią baimę įgyti visišką jūsų pasitikėjimą, nesuteikiant jokių abejonių.

Toliau Reaganas savo kalboje pažymėjo, kaip konservatoriai turėtų kreiptis į Amerikos gyventojus dabar ir ateityje.

Pirmiausia reikia paskelbti karą prieš žmonių skurdą, nedarbą, benamius ir visus vargstančius Tas turėtų būti atliekama su tokiu pačiu ryžtu, kaip šaltojo karo vedimas su komunizmu. Ateis laikas, kad visų miestų gatvės ir ištisi kvartalai bus saugūs gyventojams ir jų judėjimui dienos ir nakties metu.

Šie žodžiai skamba taip, kaip Jack Kemp norėtų įvykdyti.

Reikia statyti daugiau valdžios apmokamų gyvenviečių, įsteigti mažesnes privačias kompanijas ir atiduoti jas valdyti neturtingiems žmonėms.

Reaganas toliau pasisako apie Amerikos švietimą naujos revoliucijos forma. Švietimas kiekvienam turėtų suteikti protinį išsilavinimą pasirengti naujam gyvenimui. Čia ir vėl skamba Jack Kemp žodžiai.

Pasirinkimas vadovauti respublikonų partijai su konservatyviu judėjimu yra Jack Kemp teorija.

Amerika laimėjo šaltąjį karą, todėl dabar panaudokime tos kovos jėgą ir būdus kovojant prieš vargą ir neturtą su naujai išplėsta veikla, sako Reaganas.

Reagano kalba buvo jo šauksmas respublikonų partijai laimėti galutinę pergalę Amerikos didmiesčių gatvėse ir pietinėje Los Angeles dalyje.

Ši jo kalba buvo skirta priimti Jack Kempo naujoms idėjoms respublikonų partijoje ir tuo pačiu pristatyti du prezidentinius kandidatus: George Bush — 1992 m. ir Jack Kemp — 1996

30

KRISTIJONO DONELAIČIO PRADINĖ IR AUKŠTESNIOJI LITUANISTINĖS MOKYKLOS

Kviečia visus geradarius, mecenatus ir alumnus:

- padėti tęsti 33-jų metų sėkmingą lietuvybės išlaikymo darbą;
- 18-ka mokytojų ir toliau dirbs Kr. Donelaičio Pradinėje ir Aukštesniojoje lituanistinėse mokyklose 1992-1993 mokslo metais;
- prisidėkite prie lietuvybės išlaikymo darbo savo aukomis;
- pagelbėkite atlikti rimtą lietuvišką akademinį darbą, nes
- Kr. Donelaičio lituanistinės mokyklos išauklėjo visą eilę pasižymėjusių visuomenininkų, vadų organizacijoms, kultūrininkų, puikių profesionalų bei prekybininkų, susipratusių lietuvių.

Lietuvos atgimimo metu jie vadovavo Lithuanian Hot Line, rengė ir vedė demonstracijas, dalyvavo politiniuose seminaruose, o dabar dirba Lithuanian Mercy Lift.

Aukas prašome siųsti šiuo adresu: **Kr. Donelaičio Lituanistinės Mokyklos, c/o Mr. J. Širka, 41 Lucas Drive, Palos Hills, IL 60465.**

Kr. Donelaičio Pradinė ir Aukštesnioji Lituanistinės Mokyklos 1992-1993 mokslo metus **pradės rugsėjo 12 d., šeštadienį, Francis MacKay mokykloje, 6901 S. Fairfield Ave.; 9:00-10:00 val. rytą registracija, o 10:00-1:00 val. pamokos.**

INTERNATIONAL TRAVEL CONSULTANTS

Žaibas

Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO — siunčiame oro linija

„ŽAIBAS" — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

9525 South 79th Avenue
Hickory Hill, Illinois 60457
Telefonas (708) 430-7272

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonas 350-115 ir 778-392

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- **MLS.** Kompiuterių ir **FAX** pagalba
- Nuosavybių įkainavimas **veltui**
- Perkame ir Parduodame Namus,
- Apartmentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

Parduodamas namas Downers Grove, IL: 3 metų, 2 aukštų, „colonial"; 4 mieg. 2½ vonios, valg. kamb. su skliautų lubomis; židinys; patio; ištisas rūsys; prie namo prijungtas garažas; centr. vėsinimas; didelis sklypas; Lemonto mokyklų distriktas. **Kaina $199,900. Kreiptis: 708-910-6233.** Kalbėt angliškai.

HELP WANTED

Ieškome lietuvės prižiūrėti vyresnio amžiaus moterį ir gyvent kartu 5 dienas savaitėje.
Kreiptis; tel. 708-442-5917

Administrative

SLAVIC MATERIALS CLERK
Univ. of Chgo Area
Fluent In Russian

Are you fluent in Russian, yet possess a good command of the English language? Are you computer literate? Do you possess an Associates degree or equivalent experience? Then you may qualify for the unique position with the Center for Research Libraries, a major research library.

We seek a well-organized indiv. to prepare cataloging records with our Slavic Materials Collection. Previous library background, including exp. with OCLC and/or RLIN, would be ideal. This 1 year assigment w/the potential for extension provides and excellent benefit package. **Call 312-670-5213. EOE.**

REAL ESTATE

MLS

BELL-BACE REALTORS
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Ave., Chicago, IL 60629
(312) 778-2233

INCOME TAX — INSURANCE

- Namų pirkimas ir pardavimas
- **MLS** kompiuterių ir **FAX** pagalba
- Veltui namų įvertinimas
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- **Visi agentai kalba lietuviškai**
- Nuolaida pensininkams

CONDO FOR SALE 1st Floor Crawford Gardens in Oak Lawn; 2 bdrms, 1¾ baths, in unit utility room, 2 car heated garage with 12x13 storc room; back yard with patio. Call Raulo at
Re/Max Express 708-430-6666.

Century 21 KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į **Danutę Mayer.** Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Stret
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Darbo ir užmiesty. Darbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

VILNIAUS KRAŠTO LEGENDOS

Genrikas Songinas

Knyga, kurią pradėjus norisi ir toliau skaityti. Istoriniai faktai ir nuotaikos, mitologija ir nuotykiai susipynę į vaizdingus pasakojimus, kurių realybė nekelia abejonių.

Lengvai, sklandžiai skaitoma knyga, kuri tinka jaunam ir senam.

Gražiai apipavidalinta, kietais viršeliais, patraukliu dail. Ramintos Lapšienės aplanku ir vinjetėmis. Puiki dovana įvairiomis progomis. Kaina su persiuntimu 10 dol. Illinois gyventojai dar prideda 64 ct. valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

Lenkų Okupacijoje ir Jų Kalėjimuose

Povilas Petkevičius

Šioje 187 psl. knygoje vilnietis autorius aprašo savo gyvenimo tarpsnį, praleistą lenkų okupuotoje Lietuvos dalyje ir 8-rius metus kalėjimuose. Kaina su persiuntimu 9.50 dol. IL. gyv. dar prideda 64 ct. valstijos mokesčio. Viską mums siųsti „Draugo" adresu.

Lipinukas yra spalvotas, dydis 15" x 3"¾, tinka lipinti ant mašinų, namų langų ir kitur. Kaina su persiuntimu 2.50 dol. Ill. gyv. dar prideda 16 ct. valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti „Draugo" adresu.

Šokėjai Lietuvoje rimtai nusiteikę.

LAISVON LIETUVON SUGRĮŽUS

JULIUS JODELĖ

Pasaulinis karas atskyrė mane nuo Tėvynės ir leido man mylėti Lietuvą tik iš tolo visa širdim, visais jausmais — mūsų poeto Brazdžionio žodžiais išsireiškus. Pirmuosius dvidešimt penkerius metus nebuvo galimybės jos lankyti, bet kiek sąlygos leido, dalyvavau jos laisvinimo darbuose. Bet nuo 1970 Lietuvos ilgesys nugalėjo mano baimę ir atsargumą ir ją vis lankiau kas dveji treji metai. Čia išgyvendavau mišrius jausmus: džiaugsmą, matydamas Lietuvą gyvą, kupiną tvirtybės ir ryžto išsilaisvinti, širdplėšą, patyręs apie jos Golgotos kelią.

Paskutinį kartą buvau Baltijos kelio metu, kada jau siūbavo laisvės varpai ir visa Lietuva šaukė: jau gana, gana vergauti, jau ir taip ilgai! Besigėrėdamas lietuvių drąsa, drausme ir laisvės ilgesiu, atsidūriau prie Katedros varpinės, kur buvo iškabintas skelbimas su rengiančių organizacijų sąrašu. Beskaitant jį, nuriedėjo ašara per veidą... Nejaugi vėl tas pat? Net ir tokiu kritišku momentu negalime susiglausti po viena vėliava? Mintyse prabėgo vaizdai tos aikštės peštynių, kurios trukdė vieningą išeivijos lietuvių darbą. Ten dažnai partijų interesai liko aukščiau tautos bendrųjų reikalų.

Su dideliu pasigėrėjimu sekiau įvykių eigą: kaip išsilaisvino Rytų Europa ir kaip taikliai ir sumaniai Sąjūdžio vadovaujama Lietuva kaip Dovydas nukovė Galiotą ir pradėjo Sovietų Sąjungos išardymą. Grožėjausi ir Sąjūdžio pirmininko V. Landsbergio tiksliais ėjimais ir išnaudojama kiekviena proga smogti priešui smūgį po smūgio. Jis lyg Mozė vedė tautą į laisvę per visas pinkles, per kliūtis. Jam priklauso mūsų pagarba, jam priklauso mūsų pasitikėjimas, kad ir toliau jo vairuojamas Lietuvos laivas išplauktų iš labai stiprių bangų. Juk neregint nieko geresnio, kas būtų parodęs panašaus sugebėjimo, tai ar laikas šalinti kapitoną? Gana burnojimų! Burnoti prieš valdžią dar ne laikas. Tas tik parodo trumparegystę ir padėties nesupratimą. Juk Lietuva kėlės iš sovietinio bankroto. Pažvelgęs į kitas buvusios Sovietų Sąjungos šalis, kiekvienas pamatytų, kad Lietuvoje kur kas geriau. Rusijai į duris beldžiasi badas. Argi gelbėjimasis iš bankroto gali būti neskausmingas?

Skaudūs ir netikėti įvykiai pririšo mane prie namų ir neleido man anksčiau pasidžiaugti su tėvynainiais atgauta laisve. Tačiau, kad ir iš tolo, atidžiai sekiau, kas vyksta Lietuvoje, kartu džiaugiausi visais laimėjimais, kartu išgyvenau skausmus, kuriuos jai teko pakelti.

Vos tik atgavęs savo fizines jėgas, skubėjau atgal į Tėvynę, nes pastarojo pusmečio įvykiai kėlė nerimo. Nejaugi taip greitai apleidome bendras kovas už laisvę ir jau skeliame vienas kitam į ausį...

Laisvės atgavimas

„Tvirtas griūva, silpnas kelias" — skamba ausyse vaikystėje išmoktos eilės. Ir man atrodo visiškai aišku, kad Sovietai subankrutavo tiek ekonomiškai, tiek ideologiškai. Eikvojami žemės turtai nebegalėjo padengti nuostolių visiškai sužlugdytos ekonomikos. Negali gyvuoti principas: jie pretenduoja, kad mums moka, o mes pretenduojame, kad dirbame. Negali klestėti kraštas, kuriame tokia daugybė dykaduonių su didžiulėm privilegijom...

Aš manau, kad dar turės būti ir blogiau, nes paprastas principas yra, kad niekas negali dalyti to, ko pats neturi: ir asmuo, ir valstybė. O kad valstybė negali dalyti ko neturi, tai ne Landsbergis, Vagnorius ar Abišala kalti. Pirma reikia sukrauti valstybės turtą, o tik tada galima dalyti. Ir Amerika turtinga, nes per daugelį metų vietiniai ir ateiviai sunkiu darbu sukrovė turtus, tai dabar visiems gerai. Bet ir jai gresia pavojus bankrutuoti. Jau trečdalis valstybės pajamų eina skolų procentams apmokėti. Jei ir toliau politikai dalys dykaduoniams daugiau negu turi, bus ir Amerikai bankrotas. Lieptas turi galą.

Darbais atgaivinsime Gedimino tėvynę

Buvau mobilizuotas į Korėjos karą. Ten savo akimis mačiau karo sudaužytą kraštą. Mačiau ir karo sudaužytą Vokietiją. Pirmiausiai kėlėsi Vokietija, darbštumu atgaivino kraštą, ir dabar vokiečių markė vadovauja Europai. O ir Pietų Korėja dabar atsigavo, tik darbštumu ir jau japonams „kerta į blauzdą". Taip ir Lietuva nesikels tol, kol dar gyvuos sovietinė filosofija: jie vaizduoja, kad mums moka, o mes vaizduojame, kad dirbame. Nei kyšiai, nei vagystės gerovės nesukurs. Kelsimės tik visi kartu arba nė vienas. „Tad neklausk, ką tau Tėvynė gali duoti, bet ką tu gali Tėvynei padėti!" (John Kennedy).

Demokratija

Demokratija be atsakomybės — blogiausia santvarka — tai tikra anarchija. Prisikėlimas iš šitokios sovietinės mizerijos reikalauja disciplinos, kantrybės ir kompromisų. Tai diktuoja bankrotinė krašto padėtis. Turime rasti būdą prisitaikyti prie esamų sąlygų ir atsisakyti prabangos, kai dėl mažo nuomonės skirtumo aš einu sau ir sudarau atskirą partiją, ir tada man kiti jau priešai. Tuo džiaugiasi tik komunistai, nes jų programa visada buvo — skaldyk ir valdyk. Nejaugi penkiasdešimties metų karti patirtis dar mūsų nepamokė? Nejaugi dar ilgimės „Stalino saulės"?

Spauda ir demokratinėj santvarkoj turi atsakomybę jausti. Mums turi būti visiškai aišku, kad tik sovietinė spauda klestėjo melu ir apgaule ir kad mes negalime daugiau veidmainių remti.

Žemės ūkis pirmiausiai

Lietuva — žemės ūkio kraštas. Žemės ūkis — Lietuvos maitintojas. Sena išmintis: nekąsk rankos, kuri tave maitina. O kadangi maistas būtinas gyvybei — pirmiausias dėmesys turi būti nukreiptas kaip greičiau atstatyti žemės ūkį. Nedarykime klaidos, kai po pirmojo pasaulinio karo, atgavus nepriklausomybę, Lietuvos žemės reforma buvo — padalintos žemės į mažus ūkelius, kur žmonės buvo palikti amžinam skurdui. Ūkį reikia organizuoti stambesniais vienetais, kad ūkininkai pajėgtų mechanizuoti ir vytis Vakarų Europos kraštus, JAV ir Kanadą. Duoti paramą ūkininkams kaip darbščiausiam ir didelei rizikai pasiryžusiam Lietuvos gyventojų sluoksniui. Kolumbijos universiteto buvęs prezidentas William Butler rašė, kad žmones galima sugrupuoti į tris dalis: vieni, kurie padaro, kad dalykai vyktų, antri — stebi dalykams vykstant, treti — nežino, kas įvyko. O kuriai grupei mes priklausome: ar tik stebėtojai, o ar ir dar blogiau?

Neišnaudotos galimybės

Jų daug iš abiejų pusių. Didžiasia bėda, kai mes nežinom, kad nežinom. Iš išeivių pusės stoka pažinimo vietinių sąlygų ir aplinkybių. Norime mokyti, bet nežinom ką ir kaip. Iš čiabuvių pusės tempdo sovietinis galvojimas. Vyrauja noras viską savo kailiu išmėginti, bet negalvojame, kad to pasekmes patirs visa tauta. Prisimena man mano aštuoniolikmetės dukros (kuri kaip ir visi to amžiaus jaunuoliai juk viską žino) atsakymas man po vienos pamokos: „Tėte, kas labiausiai skaudu, kad tu manai, kad aš ir to nežinau". Taip išeivijos lietuviai, grįžę į Tėvynę net su aukščiausiom kvalifikacijom, neranda sąlygų padėti. Jų patarimų nenorima išklausyti net ten, kur ir labiausiai reikia. Čia ir glūdi sunkiausias uždavinys, kaip atskirti grūdus nuo pelų. Čia reikia sugebėjimo ne tik klausyti, bet ir girdėti. O to ir turime iš vadovų reikalauti. Taip mūsiškiai atvykę Lietuvon su didžiausiu entuziazmu duoti Lietuvai geriausią, ką jie turi, tampa „išmaudyti" šaltame vandenyje, kad atvėstų. Net ir tie, kurie norėtų čia ilgesniam laikui dažnai lankytis ir rimtai padėti, kur tik gali, būna jūsų biurokratų stumdomi ir vaikomi nuo vienos vietos į kitą „pasaviecku". Ir man teko to malonumo patirti, kad kelis kartus stipri jėga traukė lauk iš Lietuvos, kaip ir kitus anksčiau to patyrusius. Čia jau virš kvailumo. Atsivežam daug pinigų, kuriuos čia paliekame. Jau vien iš to nauda turėtų būti kiekvienam aiški. Bet sovietinis galvojimas nugali vis tiek...

Negaliu suprasti

Po trijų savaičių Lietuvoje niekaip negaliu visai suprasti, kaip lietuvis — patriotas, net Sibire „atostogavęs", glėbesčiuojasi ir daro sąjungas su žinomais komunistais, kurių rankos kruvinos brolių krauju. Argi dar nepasimokėm iš nesenos praeities?

Negaliu suprasti nei to, kad jokios pažangos nematyti pagrindinių įstaigų santvarkoj. Viskas palikta senais įpročiais. Nepradedama taip tvarkytis, kad žmogui būtų patogu. Kam gi reikia maksimaliai apsunkinti? Net ir durininkas tokias galias turi. Kyšininkai ir vagys visa kontroliuoja. Net pačių paprasčiasių priemonių nesiimama juos suvaldyti. Mažų mažiausiai iš darbo išmesti po pirmo sugavimo. O sugauti negi sunku. Žinau, aukštai gali pasiekti, bet juk būtina šito griebtis. Kitaip negrįšime prie kultūringo gyvenimo. Argi nebūtų geresnė televizijos programa negu serijos apie Marianą, kurioje būtų tinkamai „pagerbti" mūsų valstybės „nusipelnę" tarnautojai, parodant konkrečiais pavyzdžiais, su pavardėmis, koks jų kiauliškas elgesys.

Sena išmintis sako, kad negalima į savo lizdą teršti. Bet jis jau „mūsų brolių" ne kartą ir su kaupu priterštas. Aš gi sakau, kad pradėkime jį valyti ir kuo greičiau, nes tai mūsų lizdas ir jame reiks mums gyventi. O vienok, nors ir baisiai tavo veidas raukšlėtas ir kūnas kupinas žaizdų, tu man esi graži, mano motina, mano Tėvyne, Lietuva....

PRISIUVO NUKIRSTĄ RANKĄ

Alexian Brothers ligoninėje chirurgai, dirbdami 19 valandų, prisiuvo darbe Salvadorui Mangandi, 18 m., nukirstą ranką ir pirštus. Laukiama sėkmingo gijimo.

JUNGIAMOS MOKYKLOS

Chicagoje 1966 m. buvo 100 aukštesnių katalikų mokyklų, kurių 54 mergaitėms, 30 berniukams ir 16 bendros. Šeimoms keliantis į priemiesčius, daugelis Chicagos arkivyskupijos katalikų aukštesnių mokyklų sujungtos ir dabar čia katalikų aukštesnių mokyklų yra 51, kurių 22 mergaitėms, 19 berniukams ir 10 bendros.

PADĖKA

Š.m. rugpjūčio mėn. 24 d. Amžinu miegu užmigo mano mylimas Vyras, mūsų Tėvas, Brolis ir Giminaitis

A.†A.
VYTAUTAS RAULINAITIS
1924-1992

Nuoširdžiai dėkojame kun. Balčiūnui, kun. Čyvui už atsisveikinimo maldas šermeninėje, už šv. Mišias ir palydėjimą į kapines.

Nuoširdus ačiū už atsisveikinimo graudžius žodžius p. K. Jurgėlai, St. Petersburgo klubo vardu, p. A. Gudoniui — šeimos vardu, p. St. Vaškiui atsisveikinusiam choro vardu, p. Vasiliauskui — vyrų vieneto vardu, p. M. Andrijauskienei — Lietuvos Dukterų vardu, p. Laimutei Alvarado — pensininkų vardu ir kt.

Dėkojame p. Mateikai ir p. Koverai, velionį Vytautą palydėjusiems bažnyčioje gražiomis giesmėmis.

Dėkojame karsto nešėjams.

Nuoširdžiai dėkojame visiems kaimynams, draugams, pažįstamiems už aukas šv. Mišiomis, labdarai, už gėles ir kitu būdu prisidėjusiems prie laidotuvių.

Te atlygina jums Dievas.

Liūdesyje likę **žmona Aldona, duktė Audronė su vyru Juozu ir kiti giminės.**

A.†A.
STASYS BAREIŠA

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1992 m. rugsėjo 6 d, 10:15 val. ryto, sulaukęs 71 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Ukmergės apskrityje, Juodkiškių kaime. Amerikoje išgyveno 43 m.

Nuliūdę liko: dukterys Janina Lauck, žentas Gerhard, Danutė Bosas, žentas Jurgis; Lietuvoje — brolis Juozas, seserys: Elena Stankevičienė, Adelė Ragauskienė, Jadvyga Petrauskienė, Janina Ligakienė ir kiti giminės Lietuvoje bei Amerikoje. Taip pat artima draugė Aida Bowermaster.

Priklausė Marquette Parko Lietuvių Namų Savininkų draugijai.

Kūnas pašarvotas trečiadienį, rugsėjo 9 d. nuo 3 iki 9 v.v. Petkus-Marquette laidojimo namuose, 2533 W 71 St.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, rugsėjo 10 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje 10 val. ryto įvyks gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę **dukterys, žentai, brolis, seserys ir kiti giminės.**

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345.

GAIDAS—DAIMID
EUDEIKIS
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — (1-312) 927-1741-1
4348 S. California Avenue
Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša kad atidarė naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE
Marquette Parke
Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:
11028 Southwest Hwy. * Palos Hills
9236 S. Roberts Rd. * Hickory Hills
2424 W. 69 St. * Chicago
Visų telefonas: 708-974-4410

PETKUS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Laidotuvių namai Chicagoje ir priemiesčiuose.
Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami **1-(312)-476-2345**

ANTHONY B. PETKUS DONALD M. PETKUS
DONALD A. PETKUS

The right flight to Vilnius

New York Chicago Los Angeles Seattle

Vilnius

COPEN HAGEN AIRPORT

Skriskite SAS iš Š. Amerikos į Vilnių per Kopenhagą! Kopenhagos aerodrome lengva ir patogu persėst į kitą lėktuvą. Čia išvengsite keleivių spūsties. Skrydžiai į Vilnių — tris kartus savaitėje. Vietinių lėktuvų tvarkaraštis atitinkamai pritaikytas transatlantiniams. Kai būsitę Kopenhagos aerodrome, aplankykite „tax free" parduotuves. Nemažai sutaupysite! „Mileage Plus" ir „OnePass" nariai gauna kreditą už nukeliautas mylias. Platesnei informacijai skambinkite savo kelionių agentui arba

SAS Tel. 1-800/221-2350

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES

APLINK MUS

x **Kun. Kęstutis Ralys,** Kačergiškių parapijos klebonas Lietuvoje, ateinantį sekmadienį 10 val. Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje laikys giedotas šv. Mišias ir pasakys pamokslą.

x **Pirmoji poatostoginė Dainavos** ansamblio repeticija bus rugsėjo 15 d., antradienį, Jaunimo centro 203 kambaryje. Visi buvę dainaviečiai ir norintys dainuoti kviečiami kuo gausiau dalyvauti repeticijoje.

x **Chicagos Lituanistinė mokykla pradeda** mokslo metus šį šeštadienį, rugsėjo 12 d., Jaunimo centro patalpose, 5620 S. Claremont Ave. šia tvarka: registracija nuo 9 v.r. iki 10 v.r., tėvų susirinkimas 10 v.r., pietūs — pizza vaikams ir tėvams 12 v. Už pietus laisva auka. Kviečiame ir laukiame visų.

x **Kun. A. Lipniūno moksleivių ateitininkų** kuopos vardu kviečiam MAS ateitininkus rugsėjo 12 d., šeštadienį, 4 valandą atvykti į pirmą susirinkimą — mūsų tradicinį „Barb-que" Rimo Putrio namuose, 8139 S. Whipple St., Chicago. Laukiame ir naujų narių. Nario mokestis yra 10 dol.

x **Akademinio Skautų sąjūdžio studijų** dienose Dainavoje rugsėjo 11-13 dienomis paskaitas skaitys ASS filisteriai Jonas Dainauskas, Leonas Maskaliūnas, dr. Romas Viskanta ir Kęstutis Ječius. Bendroms popietinėms diskusijoms vadovaus Rimas Griškelis, Danguolė Bielskienė, dr. Žibutė Zaparackaitė ir Audrius Kirvelaitis. Skiriama nemažai laiko laisvalaikių pabendravimui, o vakarai susibūrimams prie skautiško laužo. Visi ASS nariai, šeimos ir draugai kviečiami dalyvauti.

x **Janina Pileckienė,** Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės, Vasario 16 d. gimnazijos Vokietijoje remti būrelio pirmininkė, surinko ir rugpjūčio 20 d. gimnazijai pasiuntė 377 dol.

x **Simas Jokūbaitis,** Chicago, Ill., lietuviškų organizacijų darbuotojas, „Draugo" renginių talkininkas, grąžino laimėjimų šakneles su 50 dol. auka. Nuoširdus ačiū.

x **Antras Kaimas** savo gretas papildė net keturiais aktoriais: **Tauras Bublys, Aidas Palubinskas, Jonas Variakojis** ir **Karolis Žukauskas.** Taipogi vaidina veteranai: **Eugenijus Butėnas, Vida Gilvydienė, Romas Stakauskas, Indrė Toliušytė** ir **Alida Vitaitė.** Gražiai atnaujintoje Playhouse salėje, 2515 W. 69 St., prie staliukų. Jūsų laukia smagi jumoro ir satyros programa. Vietų skaičius ribotas. Rezervacijos ir kvietimai: **Patria, 2638 W. 71st St. (312) 778-2100.**

(sk)

x **Baltia Express ir toliau siunčia siuntinius** į Lietuvą greitai ir patikimai. Informacijai skambinkite nemokamu tel.: **1-800-SPARNAI** arba **1-800-772-7624** ir atvežkite siuntinius patys arba siųskite UPS adresu, **3782 W. 79 St., Chicago, IL 60652.**

(sk)

x **TravelCentre, Ltd.** greitai ir sąžiningai tvarko visas atostogų bei komercines keliones. Parduodame lėktuvo bilietus į Lietuvą. Kreiptis: **Teresė Lesniauskienė, tel. 708-526-0773.**

(sk)

x **Vaclovas Momkus,** „Draugo" vajaus pirmininkas, kviečia visus pradėti tikrą vajų Martinique pokylių salėje rugsėjo 27 d., sekmadienį. Vajus bus pradėtas išgėrimais, vakariene ir menine dalimi.

x **Pedagoginio lituanistinio instituto naujų ir esančių studentų** registracija 1992-93 mokslo metams bus vykdoma šį šeštadienį, rugsėjo 12 d., 9 val. ryto, Jaunimo centro II aukšt. raštinėje. Po registracijos bus susipažinimas su mokyklos tvarka, mokslo programa ir lektoriais. Visi lituanistines aukšt. mokyklas baigusieji yra kviečiami čia tęsti savo lituanistinį išsilavinimą.

x **JAVL LB tarybą sudaro** 68 žmonės, iš jų Vidurio Vakarų ap. priklauso 17: S. Daulienė, B. Jasaitienė, R. Juškienė, dr. F. V. Kaunas, S. Kerelytė, dr. P. Kisielius, D. Kojelytė, R. Likanderytė, dr. V. Narutis, J. Polikaitis, dr. J. Račkauskas, K. Sušinskas, kun. J. Vaišnys, B. Vilutienė, R. Kašubaitė-Binder, R. Firant-Narušienė ir K. Laukaitis. Jie visi rengia ir kitus kviečia rugsėjo 20 d. į apygardos 40 metų sukaktį Lietuvių centre Lemonte. Meninę programą atliks sol. P. Ragienė ir M. Motekaitis.

x **PLB Vasario 16 gimnazijai** remti komitetas išsiuntinėjo laiškus, prašydamas aukoti šiam lietuvybės židiniui išlaikyti ir padėti įvairiuose kraštuose gyvenantiems lietuvių vaikams atsinaujinti lietuvybėje. Iždininkas yra Jurgis Matusevičius. Aukas galima nusirašyti nuo federalinių mokesčių.

x **Kr. Donelaičio pradinė ir aukštesnioji** mokykla mokslo metus pradeda rugsėjo 12 d., šeštadienį, 9 val. Francis McKay mokykloje. Registracija 9-10 val. pamokos 10-1 val.

x **Salomėja Jankauskas** iš Hot Springs, Ark., grąžindama laimėjimų šakneles, pridėjo ir 35 dol. auką. Labai dėkojame.

x **Albinas Smolinskas,** Chicago, Ill., Lietuvių operos veteranas, Genė Čyvas, St. Petersburg, Fla., M. Ancerys, V. Senkevičius, Chicago, Ill., grąžino laimėjimų šakneles ir kiekvienas paaukojo po 30 dol. Nuoširdus ačiū.

x **Algirdas Čepėnas,** Oak Lawn, Ill., nuoširdus dienraščio rėmėjas, „Draugo" renginių talkininkas, grąžino laimėjimų šakneles su 60 dol. auka. Labai dėkojame.

x **Kviečiame į kun. Algirdo Palioko paskaitą** rugsėjo 13 d., sekmadienį, 3 v. p.p. Jaunimo centre. Rengia Mot. Fed. Chicagos skyrius.

(sk)

x **Ieškau John Kirvelevich-Kirvel** iš Elizabeth, N.J., giminių. Jo tėvai Magdalena Busilas ir Andrew Kirvelevich. Rašykite: **Helen Lucius, 560 Yorktown Rd. Union, N.J. 07083.**

(sk)

x **Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė** ruošia rudeninį balių š.m. rugsėjo 12 d. 7 v.v. savuose namuose, 2417 W. 43 St., Chicago. Šalti užkandžiai ir šilta vakarienė. Šokiams gros šaulių rinktinės orkestras, vadovaujamas Kosto Ramanausko. Kviečiame visus.

(sk)

x **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. VI7-7747.**

(sk)

Dainų ir šokių ansamblis Vilniuje. Kairėje — vadovė Rita Juozapaitienė.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

SLAPTA SURUOŠTAS 40 METŲ JUBILIEJAUS MINĖJIMAS

Pereitą sekmadienį, rugsėjo 6 d., 5 Summit Drive, Dune Acres Chesterton, Indiana, tai yra Marijos ir Kazio Ambrozaičių namuose, įvyko jiems staigmena — jų vedybų 40 metų sukakties minėjimas, apie kurį jie patys nežinojo. Tai buvo jiems netikėta staigmena, kurią suruošė jų dukterys Audronė ir Ramunė.

Jos sukvietė daugiau kaip 40 svečių, Kazio ir Marijos Ambrozaičių artimųjų draugų ir bendradarbių. Trečią val. p.p. buvo pilnas namas svečių. Jubiliatai į namus sugrįžo už kokio pusvalandžio. Jie buvo sutikti su duona ir druska. Juos pasitinkant, visi triukšmingai sugiedojo Ilgiausių metų ir Valio, Valio! Iš jubiliatų nustebusių veidų atrodė, kad jie tikrai nežinojo apie jų dukterų taip suruoštą tėvams pagerbimą.

Programai ir sveikinimams vadovavo dr. Vytautas Majauskas. Sveikinimų nebuvo daug. Daugiausia kalbėjo pats dr. Majauskas. Dr. J. Meškauskas savo kalboje prisiminė apie jo buvusių studentų, K. Ambrozaičio ir kitų, dabar daktarų, anuomet nuveiktus darbus pavergtoje tėvynėje. Duktė Audronė padėkojo svečiams už atsilankymą ir už paslapties išlaikymą apie ruošiamą tėvams pagerbimą jų 40 metų vedybinio gyvenimo sukakties proga.

Dana Jarienė to subuvimo ruošime buvo bendros dovanos koordinuotoja. Ruošėjų buvo nutarta įteikti jubiliatams piniginę dovaną. Kai Marytė atidarė ryšulėlį ir atrado, kad tai ne koks paveikslas, bet pinigai, tai tuojau abudu jubiliatai nutarė, kad ta dovana turi atitekti Lietuvos laisvės idėjai, atseit, turi paremti Vytauto Landsbergio vadovaujamą koaliciją ir jo pastangas. Kaip „Drauge" skelbiama, nuo seimo rinkimų priklausys Lietuvos laisvė ir nepriklausomybė. Tai taip ir pateko ta Marijai ir Kaziui Ambrozaičiams skirta dovana į Stasio Baro rankas. Stasys Baras dabar rūpinasi ir daug dirba, skatindamas aukoti Lietuvos Sąjūdžio finansams sukelti, kurie yra labai menki. Taigi ir Stasys Baras netikėtai gavo gana didelę auką, už kurią nuoširdžiai dėkojo jubiliatams ir visiems svečiams.

Visais atžvilgiais jubiliejaus minėjimas pasisekė. Keturiasdešimt metų yra biblinis amžius. Mozė žydus per 40 metų vedžiojo per dykumas. O šiais laikas ne bet kas sulaukia 40 metų vedybinio gyvenimo.

V.R.

CHICAGOS CARITAS VEIKIA

Po šiltos vasaros prasideda gaivus ruduo, ir tie asmenys, kurių širdyse nuolat dega artimo meilės ugnis, jau planuoja ateities darbus. Sugrįžo iš Lietuvos mūsų mylima ir deganti žmonių meile Julija Saulienė. Ji, niekam nepranešusi, lankė tas vietas, kur mūsų skyriaus siuntiniai buvo siunčiami. Kiek džiaugsmo jai buvo susipažinti su tais žmonėmis, kurie tyliai ir kantriai dirba. Chicagos Carito skyriaus kiekvienas siuntinys pasiekė tikrai reikiamą vietą provincijoje ir buvo išdalyti seneliams ir vaikams. Rumbonių senukai tokie laimingi ilsėjosi ant mūsų suaukotų paklodžių. Jau dvi senutės numirė tarp gėlėtų amerikietiškų paklodžių ir jų vietoje švariai ilsisi senatvės sulaukusios kitos. Matė, kaip vaikai skuba į bažnyčią mūsų suneštais ir nupirktais batais. Jeigu ir kiekvienas negauname padėkos laiškų atskirai, galime jaustis labai laimingi savo širdyje, kad padėjome ten, kur tikrai reikėjo. Ačiū jums visiems, taria senukai ir vaikai.

Lietuva gimsta per savo žmonės, kurie, save pamiršę, dirba kitiems. Yra viename užkampyje, Kaltinėnuose, Šilalės apskrityje vienas asmuo kunigas Petras Linkevičius. Apie jo širdies gerumą ir darbą žino visa apylinkė. Jis globoja senelius ir tie sulinkę pasiekia jo namus, kad būtų ten priimami poilsiui. Tačiau jo gerumą sužinoję, žmonės pradėjo jam atvežti ir vaikus. Tai vaikai, kurių niekas nenori — tikri pamestinukai. Ir jų jau yra 20. Vaikai tarp 8-12 metų. Laksto basi, kojytės plonos, nes niekuomet nebuvo užtektinai pavalgydinti. Užpakaliukai nuogi, nes nėra apatinių rūbelių. Tie vaikai yra mokomi to gerojo apaštalo kunigo Petro nuvesti senukus prie altoriaus, padėti silpnesniam ir padėkoti už viską Dievui. Taip gimsta maža dalelė Lietuvos per vieną meile degantį žmogų. Chicagos skyrius kviečia visus mylinčius žmones prisidėti aukomis, drabužėliais: apatiniais ir viršutiniais, apavu prie šio žmogaus apaštalavimo. Ateina žiema, o vaikams reikia batų. Ateina ir šalčiai, reikia visiems drabužių. Artimiausiu laiku Seklyčioje kviečiame susiburti, sunešti dalykus ir remti ten, kur tikrai ir būtinai reikia.

Sekmadienį po Mišių 12 val. antrame aukšte, Seklyčioje rugsėjo 20 dieną Julija Saulienė asmeniškai papasakos savo įspūdžius Caritas talkos būrelio susirinkime.

Gailutė Valiulienė

Austrijoje vyko Europos lietuvių studijų dienos.

---

x **Inž. Kazimieras ir Elena Pociai,** Beverly Shores, Indiana, V. Viltrakis, Chester, Pa., grąžindami laimėjimų šakneles, kiekvienas paaukojo po 32 dol. Nuoširdus ačiū.

x **Apol. Varnelis** iš Dowagia, Mich., grąžino laimėjimų šakneles, pridėjo 50 dol. auką ir palinkėjo visiems lietuviškos spaudos darbuotojams ištvermės ir sėkmės taip sunkiame spaudos darbe. Labai dėkojame.

JAUNIMAS PADEDA „DRAUGUI"

Atvažiavus į Chicagą, 1947 metais mūsų tėvams susirūpinimą kėlė ne skurdi materialinė šeimos padėtis, bet supratimas, kad be ypatingų pastangų jų vaikuose greitai išblės paskutinė lietuvybės žiežirbėlė. Nesnaudė mūsų tėvai nė Vokietijoje, kur, gyvenant trejus metus ir, nepaisant karo baisenybių, buvo įsteigta lietuviška mokyklėlė, leidžiama lietuviška spauda, rengiami koncertai ir Kalėdų eglutės. Chicagoje jau veikė Lietuvos Vyčių organizacija, į kurios susirinkimus tėvai tuoj pradėjo mus sąžiningai tramvajum vežioti. Bematant mūsų tėvų pastangų dėka čia atsikūrė skautai ir ateitininkai ir abi organizacijos ugdė ištikimybę Dievui ir Tėvynei, ir meilę artimui. Pradžios mokykloje skautavome, gimnazijoje įstojome į Kun. Alfonso Lipniūno moksleivių ateitininkų kuopą, o studentaujant atsivėrė vėl naujos galimybės — svarstėme, kuri studentų ateitininkų korporacija arčiausiai atitiktų mūsų polinkius ir interesus. „Kęstutiečiai" ir „Grandiečiai" priėmė tik vyriškius, „Gaja" medikus, o „Šatrija" linkusius prie literatūros ir „plunksnos". Paaiškėjo, kad Korp. Giedra, nors vien moterų organizacija, domisi kultūrine bei visuomenine veikla ir tuo suteikia plačias galimybes tolimesniam savęs lavinimui ir veiklos įvairumui. Įstojusios į giedrininkes, nenusivylėm, bet baigusios studijas pergyvenom „krizę". Dabar tektų stoti į ateitininkus sendraugius, o tuo metu dar nesijautėm užtenkamai „senos". Norėjom veikti toliau kaip giedrininkės, bet turėti savo atskirą būrelį nuo tų, kurios buvo mūsų mamų amžiaus ir šiaip už mus truputį vyresnės. Kokios kilnios buvo tos vyresniosios giedrininkės, nes jos rado atsakymą mūsų „dilemai". Lietuvoje buvo įvairūs Giedros būreliai, kodėl ne Amerikoje? Taip atsirado Kultūrininkių ir Visuomenininkių būreliai, kurių veikla sklandžiai toliau tęsėsi.

Daugelį metų pirmininkavo Elena Juknevičienė ir Dalia Kučėnienė. Buvo pagamintas filmas apie dail. Adomo Galdiko žmoną Magdaleną Galdikienę, teikiamos literatūrinės premijos, ruošiami koncertai, minėjimai ir dailės parodos. Dažnai paskaitoms kviesdavomės a.a. Oną Krikščiūnienę, kurios prasmingi žodžiai skatindavo siekį tapti idealia vispusiška moterimi. A.a. Emilija Vilimaitė ir, nespėjusi parašyti Korp. Giedros istoriją, darbščioji a.a. Alicija Rugytė buvo pavyzdžiai pasišventusių mokytojų. A.a. Emilija Paliokienė nuolat sielojosi jaunesniųjų giedrininkių gerove, a.a. Monika Žukauskienė visas veikė savo švelnumu.

Dabar, metams prabėgus, nebėra atskirų Giedros būrelių. Vyresniosios, anais laikais gerai supratusios jaunatvišką dvasią, mūsų visų labai vertinamos savo prisiminimais, mus jungia su korporacijos steigėjom ir tikslais, o jaunesnės įrodo, kad moterų korporacija ir šiais laikais „neišėjusi iš mados".

Korporacijai sumaniai vadovauja Raminta Marchertienė. Sužinojusios, kad mūsų dienraščiui „Draugui" gresia finansinis pavojus, giedrininkės nutarė suruošti Jaunųjų talentų popietę spalio 25 d., sekmadienį, 3 val. p.p. Jaunimo centre. Jaunimo reakcija buvo nuostabi! Nė iš kitų valstijų neatsisakė atvykti! Kiekvienas mielai sutinka savo talentu prisidėti, kad susirinkusi pilnutėlė Jaunimo centro didžioji salė padėtų išgelbėti „Draugą" ir pražūties. Programa bus įvairi, teikianti muzikinio ir žodinio meno, nuo klasikinio iki modernaus stiliaus. Neatsisakė dalyvauti ir tie, kurie jau pasiekę profesionalinį lygį savo srityje. Visi uoliai jungiasi, darosi lyg „Draugas Aid" popietė, kad vienintelis išeivijos lietuvių dienraštis (ir tai mums pasididžiavimas) toliau klestėtų. Pasižymėkime spalio 25-tąją ir, atvykdami į Jaunimo centrą, parodykime solidarumą su mūsų jaunimu ir mūsų dienraščiu!

Indrė

BR. JONUŠO STIPENDIJA — DANUI LAPKUI

Danas Lapkus, University of Illinois Chicagoje 27 metų amžiaus studentas, yra keturioliktosios muziko Broniaus Jonušo stipendijos laimėtojas. Kilęs iš mokytojų šeimos Šiauliuose; ten baigė vidurinę mokyklą, paskui penkerius metus studijavo Vilniaus Dailės institute. Gyvendamas Lietuvoje, bendradarbiavo spaudoj, rašė meno klausimais. 1991 atvyko į Chicagą ir čia siekia magistro laipsnio, nori pasitobulinti savo mėgstamoj srity, studijuoja šiuolaikinę Vakarų dailėtyrą, o Lituanistikos katedroj modernią lietuvių išeivių literatūtą ir verčia tekstus iš anglų į lietuvių kalbą.

Danas Lapkus

Gyvendamas Chicagoje, jau spėjo įsijungti į lietuvių gyvenimą. „Drauge" skaitėme jo įžvalgius straipsnius apie lietuvių meninę veiklą, parodų aprašymus, ruošia knygą apie skulptoriaus Ramojaus Mozoliausko kūrybą; pradėjo pasiruošimo darbus suorganizuoti jaunesnės kartos meno parodą 1993 metais Lemonte. Atliekamu nuo studijų metu talkininkauja Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje. Jo darbus Muziejaus direkcija vertina, ir dir. V. Ramonis parašė šitą rekomendaciją.

Šios lituanistinės stipendijos mecenatė Emilija Jonušienė savo sumanumu ir sugebėjimu organizuoti, o atliekamu skatiku remti lietuvišką veiklą, spaudą, vienuolynus, bažnyčias mus stebina. Ji Omahoje išlaiko dvi dideles labdaringas įstaigas — senelių prieglaudą ir vyresnio amžiaus patogius šeimų namus. Nebraskos valstijos administracija tas įstaigas laiko vienomis iš pavyzdžingiausių ir daugeliui rodo, kaip viena moteris, nepaveldėjusi jokio turto, pradėjusi iš nieko visa tai pasiekė, o dabar konkuruoja su valstijos ar savivaldybių panašiomis institucijomis.

E. Jonušienė kasmetinę stipendiją įsteigė savo mirusio vyro Broniaus Jonušo atminimui. Jonušas buvo žinomas dar anais laikais Lietuvos policijos orkestro dirigentas ir kompozitorius. Jo sukurti maršai populiarūs ten ir šiandien.

G.

PABRANGS LAIKRAŠTIS

„Chicago Tribune" paskelbė, kad jų dienraščio kaina nuo rugsėjo 28 d. pakils nuo 35 centų iki 50 centų. Sekmadieninės laidos kaina tuo tarpu nekinta.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.